დახურული სააქციო საზოგადოება “აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი – საქართველო”

ფინანსური ანგარიშგება
2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

დახურული სააქციო საზოგადოება “აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი – საქართველო”

სარჩევი

	გვერდი
ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და დამტკიცებაზე	1
დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა	2-3
ფინანსური ანგარიშგება 2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:	
მოგება-ზარალის ანგარიში	4
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიში	5
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიში	6
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიში	7-8
ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანდართული შენიშვნები	9-65

დახურული სააქციო საზოგადოება "აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი – საქართველო"

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და დამტკიცებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე, რომელიც სამართლიანად ასახავს დახურული სააქციო საზოგადოება „აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი - საქართველოს" („ბანკი") ფინანსურ მდგომარეობას 2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მათ მიერ წარმოებული ოპერაციების შედეგებს, ფულადი სახსრების მოძრაობასა და აქციონერთა კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშს ამავე თარიღით დასრულებული წლისათვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს") შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მართებული ბუღალტრული პრინციპების არჩევასა და მათ თანმიმდევრულ შესრულებაზე;
- ინფორმაციის წარდგენაზე, ბუღალტრული პოლიტიკის ჩათვლით, რომელიც უზრუნველყოფს მართებულ, საიმედო, შესადარის და გასაგებ ინფორმაციას;
- დამატებითი ინფორმაციის წარდგენის უზრუნველყოფაზე, იმ შემთხვევაში, თუ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების სპეციფიური მოთხოვნები არ არის საკმარისი იმისათვის, რომ მომხმარებელმა გააანალიზოს კონკრეტული გარიგების, სხვა მოვლენებისა და პირობების გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და შედეგებზე;
- ბანკის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების პრინციპის საფუძველზე მუშაობის უნარის შეფასებაზე.

ხელმძღვანელობა აგრეთვე პასუხისმგებელია:

- ბანკში ეფექტური და მყარი შიდა კონტროლის სისტემის შემუშავებაზე, დანერგვასა და შენარჩუნებაზე;
- ისეთი ბუღალტრული ჩანაწერების წარმოებაზე, რომელიც წარმოადგენს და ხსნის ბანკის გარიგებებს და ნებისმიერ დროს უზრუნველყოფს ბანკის ფინანსური მდგომარეობის საკმარისი სიზუსტით წარდგენას და ფასს-ის მოთხოვნებთან ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისობას;
- სავალდებულო ბუღალტრული ჩანაწერების წარმოებაზე საქართველოს კანონმდებლობისა და ბუღალტრული სტანდარტების შესაბამისად;
- ბანკის აქტივების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად საჭირო ქმედებების განხორციელებაზე; და
- თაღლითობისა და სხვა დარღვევების აღმოჩენასა და თავიდან აცილებაზე.

2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2014 წლის 24 თებერვალს.

დირექტორთა საბჭოს სახელით:

გენერალური დირექტორი **სამირ ველიევი**	**ფინანსური მენეჯერი** **მურად ოსმანოვი**
2014 წ. 24 თებერვალი	2014 წ. 24 თებერვალი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

დახურული სააქციო საზოგადოება „აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი - საქართველოს" აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს:

ჩვენ ჩავატარეთ სააქციო საზოგადოება „აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი - საქართველოს" („ბანკი") თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშს 2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მასთან დაკავშირებული მოგება-ზარალის, სხვა სრული მოგება-ზარალის, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშებს 2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის და ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის ძირითადი პრინციპებისა და სხვა ახსნა-განმარტებითი შენიშვნების მოკლე მონახაზს.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ბანკის ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, და შიდა კონტროლის სისტემის უზრუნველყოფაზე, რომელიც ხელმძღვანელობის მიერ მიიჩნევა აუცილებლად ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს შეცდომით და თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა

ჩვენი პასუხისმგებლობაა ჩვენს მიერ ჩატარებულ აუდიტზე დაყრდნობით გამოვთქვათ მოსაზრება ამ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. ეს სტანდარტები მოითხოვს, რომ ჩვენი სამუშაო შეესაბამებოდეს ეთიკის ნორმებს და აუდიტის იმგვარად დაგეგმვასა და ჩატარებას, რომ მივიღოთ უტყუარი რწმუნება იმისა, რომ ფინანსური ანგარიშგება არ შეიცავს არსებით უზუსტობას.

აუდიტი მოიცავს გარკვეული პროცედურების ჩატარებას ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ თანხებსა და განმარტებებზე აუდიტორული მტკიცებულების მოსაპოვებლად. შერჩეული პროცედურები დამოკიდებულია აუდიტორის პროფესიულ მსჯელობაზე, რომელიც მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებებში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად წარმოქმნილი არსებითი უზუსტობის რისკის შეფასებას. ამ რისკების შეფასებისას არსებული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურების შემუშავებისთვის, მაგრამ არა ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე დასკვნის გაკეთების მიზნით, აუდიტორი ითვალისწინებს შიდა კონტროლის სისტემებს, რომლებიც საჭიროა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და სამართლიანი წარდგენისათვის. აუდიტი ასევე ითვალისწინებს გამოყენებული ბუღალტრული პოლიტიკისა და ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული ბუღალტრული დაშვებების შესაფერისობისა და ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის შეფასებას მთლიანობაში.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ მტკიცებულებები, რომლებიც აუდიტის მსვლელობისას მოვიპოვეთ აუდიტის დასკვნისათვის საკმარის და მართებულ საფუძველს წარმოადგენს.

დასკვნა

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მისი საქმიანობის შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას მოცემული თარიღით დასრულებული წლისათვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

ᲓᲐᲮᲣᲠᲣᲚᲘ ᲡᲐᲐᲥᲪᲘᲝ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐ “ᲐᲖᲔᲠᲑᲐᲘᲯᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲑᲐᲜᲙᲘ – ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ”

ᲛᲝᲒᲔᲑᲐ-ᲖᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ
2013 ᲬᲚᲘᲡ 31 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲗ ᲓᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ
(ათასობით ლარში)

	შენიშვნა	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
საპროცენტო შემოსავალი	5, 24	14,747	10,928
საპროცენტო ხარჯი	5, 24	(6,993)	(3,288)
ᲬᲛᲘᲜᲓᲐ ᲡᲐᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲝ ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ ᲡᲐᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲝ ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲘᲡ ᲛᲥᲝᲜᲔ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲖᲔ ᲒᲐᲣᲤᲐᲡᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲙᲐᲠᲒᲔᲑᲘᲡ ᲠᲔᲖᲔᲠᲕᲘᲡ ᲮᲐᲠᲯᲐᲛᲓᲔ		7,754	7,640
საპროცენტო შემოსავლების მქონე აქტივების გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის ხარჯი	6	(2,307)	(6,434)
ᲬᲛᲘᲜᲓᲐ ᲡᲐᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲝ ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ		5,447	1,206
წმინდა მოგება უცხოური ვალუტით განხორციელებულ ოპერაციებზე	7	1,195	1,421
საკომისიო შემოსავალი	8, 24	976	3,100
საკომისიო ხარჯი	8	(133)	(142)
სხვა საოპერაციო საქმიანობის რეზერვი	6	(1,538)	-
სხვა შემოსავალი		21	13
ᲬᲛᲘᲜᲓᲐ ᲐᲠᲐᲡᲐᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲝ ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ		521	4,392
ᲡᲐᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲝ ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ		5,968	5,598
ᲡᲐᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲝ ᲮᲐᲠᲯᲔᲑᲘ	9, 24	(3,181)	(3,017)
ᲛᲝᲒᲔᲑᲐ ᲛᲝᲒᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲡᲐᲮᲐᲓᲐᲛᲓᲔ		2,787	2,581
მოგების გადასახადის ხარჯი	10	(462)	(393)
ᲬᲛᲘᲜᲓᲐ ᲛᲝᲒᲔᲑᲐ ᲞᲔᲠᲘᲝᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ		**2,325**	**2,188**
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
ᲡᲣᲚ ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ		**2,325**	**2,188**

დირექტორთა საბჭოს სახელით:

გენერალური დირექტორი
სამირ ველიევი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

ფინანსური მენეჯერი
მურად ოსმანოვი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

9-65 გვერდებზე თანდართული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲘᲡ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ
2013 ᲬᲚᲘᲡ 31 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲡ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲘᲗ
(ათასობით ლარში)

	შენიშვნა	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘ:			
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	11	17,274	14,188
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	12, 24	22,651	17,360
კლიენტებზე გაცემული სესხები	13, 24	73,191	91,330
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	14	54	54
ძირითადი საშუალებები	15	7,271	7,234
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივები	10	583	496
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები		269	-
არამატერიალური აქტივები	16	231	153
სხვა აქტივები	17	778	783
ᲡᲣᲚ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘ		**122,302**	**131,598**
ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲙᲐᲞᲘᲢᲐᲚᲘ:			
ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘ:			
ბანკების დეპოზიტები	18, 24	66,364	75,430
კლიენტების დეპოზიტები	19, 24	14,506	18,874
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები		-	513
რეზერვები	6	1,538	-
სხვა ვალდებულებები	20	172	135
სუბორდინირებული სესხები	21, 24	12,156	11,405
სულ ვალდებულებები		94,736	106,357
ᲙᲐᲞᲘᲢᲐᲚᲘ:			
სააქციო კაპიტალი	22	22,688	22,688
ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი		52	52
გაუნაწილებელი მოგება/(დაგროვილი ზარალი)		4,826	2,501
სულ კაპიტალი		27,566	25,241
ᲡᲣᲚ ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲙᲐᲞᲘᲢᲐᲚᲘ		**122,302**	**131,598**

დირექტორთა საბჭოს სახელით:

გენერალური დირექტორი
სამირ ველიევი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

ფინანსური მენეჯერი
მურად ოსმანოვი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

9-65 გვერდებზე თანდართული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიში
2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათასობით ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
იანვარი 1, 2012	22,688	52	313	23,053
სულ სრული მოგება წლისათვის	-	-	2,188	2,188
დეკემბერი 31, 2012	**22,688**	**52**	**2,501**	**25,241**
სულ სრული მოგება წლისათვის	-	-	2,325	2,325
დეკემბერი 31, 2013	**22,688**	**52**	**4,826**	**27,566**

დირექტორთა საბჭოს სახელით:

გენერალური დირექტორი
სამირ ველიევი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

ფინანსური მენეჯერი
მურად ოსმანოვი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

9-65 გვერდებზე თანდართული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

დახურული სააქციო საზოგადოება "აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი – საქართველო"

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიში
2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათასობით ლარში)

	შენიშვნა	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
ფულადი სახსრების მოძრაობა საოპერაციო საქმიანობიდან:			
მოგება ოპერაციებიდან მოგების გადასახადამდე		2,787	2,581
უნაღდო ელემენტების კორექტირება:			
გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის ხარჯი საპროცენტო სარგებლის მქონე აქტივებზე	6	2,307	6,434
სხვა საოპერაციო საქმიანობის რეზერვის ხარჯი	6	1,538	-
ზარალი ძირითადი საშუალებების რეალიზაციიდან		44	-
უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებით მიღებული მოგება	7	(336)	(34)
ცვეთა და ამორტიზაცია	9	313	332
ცვლილება წმინდა საპროცენტო დარიცხვაში		132	(1,290)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი სახსრების მოძრაობა საოპერაციო აქტივებში, ვალდებულებებსა და გადასახადებში ცვლილებებამდე		6,785	8,023
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში			
(ზრდა)/კლება საოპერაციო აქტივებში:			
მინიმალური სავალდებულო დეპოზიტი საქართველოს ეროვნულ ბანკში		(3,702)	(5,028)
კლიენტებზე გაცემული სესხები		19,549	(34,125)
სხვა აქტივები		(18)	(558)
ზრდა/(კლება) საოპერაციო ვალდებულებებში:			
ვალდებულებები ბანკების მიმართ		(12,527)	50,663
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ		(4,833)	(89,221)
სხვა ვალდებულებები		31	(5)
		(1,500)	(78,274)
ფულადი სახსრების შემოდინება/(გადინება) საოპერაციო საქმიანობიდან, დაბეგვრამდე		5,285	(70,251)
გადახდილი საგადასახადო გადასახადი		(1,331)	(560)
წმინდა ფულადი სახსრების შემოდინება/(გადინება) საოპერაციო		3,954	(70,811)
ფულადი სახსრების მოძრაობა საინვესტიციო საქმიანობიდან:			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(344)	(343)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლები		-	3
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(127)	(41)
ფულადი სახსრების წმინდა გადინება საინვესტიციო საქმიანობიდან		(471)	(381)

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიში (გაგრძელება)
2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათასობით ლარში)

	შენიშვნა	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
ფულადი სახსრების მოძრაობა საინვესტიციო საქმიანობიდან:			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(344)	(344)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლები		-	3
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(127)	(41)
ფულადი სახსრების წმინდა გადინება საინვესტიციო საქმიანობიდან		(471)	(381)
ფულადი სახსრების მოძრაობა საფინანსო საქმიანობიდან:			
სუბორდინირებული სესხების დაფარვა		-	(96)
წმინდა ფულადი სახსრების (გადინება)/შემოდინება საფინანსო საქმიანობიდან		-	(96)
ფულსა და ფულის ექვივალენტებზე უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი		1,192	35
წმინდა ზრდა/(კლება) ფულსა და ფულის ექვივალენტებში		4,675	(71,253)
ფული და ფულის ექვივალენტები, წლის დასაწყისში	11	19,653	90,906
ფული და ფულის ექვივალენტები, წლის ბოლოს	11	24,328	19,653

2013 წლის განმავლობაში ბანკის მიერ გადახდილმა და მიღებულმა პროცენტმა შესაბამისად შეადგინა 5,372 ათასი და 13,749 ათასი ლარი.

2012 წლის განმავლობაში ბანკის მიერ გადახდილმა და მიღებულმა პროცენტმა შესაბამისად შეადგინა 2,811 ათასი და 9,603 ათასი ლარი.

დირექტორთა საბჭოს სახელით:

____
გენერალური დირექტორი
სამირ ველიევი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

____
ფინანსური მენეჯერი
მურად ოსმანოვი

2014 წ. 24 თებერვალი
თბილისი, საქართველო

9-65 გვერდებზე თანდართული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

1. ორგანიზაცია

დახურული სს „აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი – საქართველო" („ბანკი") არის დახურული სააქციო საზოგადოება, რომელიც დაფუძნდა საქართველოში 2007 წელს. ბანკის საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი („სებ") და საკუთარ საქმიანობას ახორციელებს გენერალური ლიცენზიის №0110242 საფუძველზე. ბანკის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს კომერციული საქმიანობა, უცხოური ვალუტით ვაჭრობა, სესხების და გარანტიების გაცემა და მომხმარებელთა დეპოზიტების მოზიდვა.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0105, ლეონიძის ქუჩა №1.

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს გააჩნდა ერთი ფილიალი საქართველოში.

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მიერ გამოშვებულ აქციებს ფლობდნენ შემდეგი აქციონერები:

აქციონერი	
პირველი დონის აქციონერი:	
ღსს „აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი" (აზერბაიჯანი)	75.00%
ღსს „აზერბაიჯანის ინდუსტრიული ბანკი" (აზერბაიჯანი)	12.50%
ივანე ჩხარტიშვილი (საქართველო)	12.50%
სულ	**100.00%**

ბანკი საბოლოოდ ექვემდებარება აზერბაიჯანის რესპუბლიკის მთავრობის კონტროლს.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2014 წ. 24 თებერვალს.

2. ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითადი პოლიტიკა

შესაბამისობის ანგარიში

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების ("ფასს") შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმის გათვალისწინებით, რომ ბანკი წარმოადგენს ფუნქციონირებად საწარმოს და ახლო მომავალში გააგრძელებს მუშაობას.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების კონცეფციის საფუძველზე გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც ეხებოდა გარკვეული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების გაზომვას და დასაკუთრებული აქტივებისა და მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასებული ღირებულების გაზომვას, როგორც ეს ახსნილია ქვემოთ, სააღრიცხვო პოლიტიკის აღწერაში. ისტორიული ღირებულება ზოგადად ეფუძნება აქტივების სანაცვლოდ გადახდილი ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას.

ისტორიული ღირებულება ჩვეულებრივ ეფუძნება საქონლისა და მომსახურების სანაცვლოდ გადახდილი ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას.
სამართლიანი ღირებულება არის ის ფასი, რომელსაც პირი მიიღებდა აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდიდა ვალდებულების გასხვისებაში სათანადო ტრანსაქციაში ბაზრის

მონაწილეთა შორის გაზომვის დღეს იმის მიუხედავად, შეიძლება თუ არა ამ ფასზე პირდაპირ დაკვირვება ან მისი გამოთვლა შეფასების სხვა ტექნიკის გამოყენებით. ქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების გამოთვლისას ბანკი ითვალისწინებს ამ აქტივის ან ვალდებულების მახასიათებლებს, თუ ბაზრის მონაწილეები ამავე მახასიათებლებს გაითვალისწინებდნენ აღნიშნული აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას გაზომვის დღეს. წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში, გაზომვის ან/და განმარტების მიზნით, სამართლიანი ღირებულება აღნიშნულ საფუძველზე განისაზღვრება.

გარდა ამისა, ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, სამართლიანი ღირებულების გაზომვა იყოფა 1-ელი, მე-2 და მე-3 დონის კატეგორიებად იმის მიხედვით, თუ სამართლიანი ღირებულების რომელი კომპონენტებია დაკვირვებადი და რა მნიშვნელობის მატარებელია ეს კომპონენტები მთლიანად სამართლიანი ღირებულების მოცულობის დადგენაში. აღნიშნული კატეგორიებია:

- 1-ელი დონის კომპონენტებს წარმოადგენს აქტიურ ბაზარზე იდენტურ აქტივებზე ან ვალდებულებებზე კოტირებული ფასები (კორექტირების გარეშე), რომელთა შეფასება პირს შეუძლია გაზომვის დღეს;
- მე-2 დონის კომპონენტებს წარმოადგენს ის კომპონენტები, რომლებიც განსხვავდება 1-ელ დონეში მოცემული კოტირებული ფასებისგან და პირდაპირ ან ირიბად დაკვირვებადია მოცემული აქტივის ან ვალდებულებისათვის; და
- მე-3 დონის კომპონენტებზე დაკვირვება მოცემული აქტივის ან ვალდებულებისათვის შეუძლებელია.

ბანკი რეგისტრირებულია საქართველოში და სააღრიცხვო ჩანაწერებს აწარმოებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია აღნიშნული, კანონით განსაზღვრული საბუღალტრო ჩანაწერებიდან და კორექტირებულია ფასს-ის მიხედვით.

ბანკი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშს წარადგენს ლიკვიდობის მიხედვით. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში (მიმდინარე) ან 12 თვეზე მეტი დროის განმავლობაში (გრძელვადიანი) აღდგენის ან ანგარიშსწორების ანალიზი წარმოდგენილია 27-ე შენიშვნაში.

ფუნქციონალური ვალუტა

ბანკის ყველა კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების ელემენტების საზომ ვალუტას წარმოადგენს ვალუტა, რომელიც გამოიყენება იმ ეკონომიკურ გარემოში, სადაც კომპანია ახორციელებს საქმიანობას ("ფუნქციონალური ვალუტა"). ბანკის ფუნქციონალური ვალუტაა ქართული ლარი. ბანკის ფინანსური ანგარიშგების საპრეზენტაციო ვალუტას წარმოადგენს ქართული ლარი. ღირებულებები დამრგვალებულია უახლოეს ათასებამდე ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

გაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები იქვითება და წმინდა თანხით აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ბანკს აქვს იურიდიული უფლება განახორციელოს აღიარებული თანხების გაქვითვა და განზრახული აქვს მოახდინოს აქტივის ჩათვლა წმინდა ღირებულებით ან ერთდროულად მოახდინოს აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების დაფარვა. ბანკი მოგება-ზარალის ანგარიშში არ ქვითავს შემოსავლებსა და ხარჯებს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გაქვითვა მოითხოვება რომელიმე სტანდარტით ან ინტერპრეტაციით, ან ბანკის ბუღალტრული პოლიტიკით.

ქვემოთ წარმოდგენილია ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითადი პოლიტიკები.

საპროცენტო შემოსავლების და ხარჯების აღიარება

ფინანსური აქტივიდან საპროცენტო შემოსავლის აღიარება ხდება როდესაც ივარაუდება ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღება და შემოსავლის ოდენობის მართებულად ასახვა.

საპროცენტო შემოსავლებისა და ხარჯების აღიარება ხდება დარიცხვის მეთოდით და აისახება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი, წარმოადგენს მეთოდს, რომელიც ეფუძნება ფინანსური აქტივის, ან ფინანსური ვალდებულების (ან ფინანსური აქტივების და ან ვალდებულებების ჯგუფის) ამორტიზირებულ ღირებულებას, რომლის საშუალებით საპროცენტო შემოსავალი, ან ხარჯი ნაწილდება შესაბამის პერიოდზე.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს განაკვეთს, რომელიც ზუსტად ახდენს მოსალოდნელი ფულადი სახსრების შემოდინების (ყველა მიღებული, ან გადახდილი საკომისიოს ჩათვლით, რომელიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარიგებების ხარჯებისა და სხვა ფასნამატებისა და დისკონტების ჩათვლით) დისკონტირებას ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო სასარგებლო მოხმარების პერიოდის ამოწურვამდე, ან (თუ მისაღებია) უფრო მოკლე ვადაში.

მას შემდეგ, რაც ფინანსური აქტივი, ან მსგავსი ფინანსური აქტივების ჯგუფი ჩამოიწერება (ნაწილობრივ ჩამოიწერება) გაუფასურების შედეგად მიღებული დანაკარგების გამო, საპროცენტო შემოსავლის აღიარება იმ საპროცენტო განაკვეთით ხორციელდება, რომელიც გაუფასურების დანაკარგების დადგენის მიზნით მოსალოდნელი ფულადი სახსრების დისკონტირებისათვის გამოიყენება.

აქტივებზე გამომუშავებული საპროცენტო სარგებელი სამართლიანი ღირებულებით შედის საპროცენტო შემოსავალში

საკომისიო შემოსავლებისა და ხარჯების აღიარება

სესხის მომსახურების საკომისიოს აღიარება შემოსავლად ხდება მომსახურების გაწევისას.

ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ასახვა ბანკის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში ხდება მაშინ, როდესაც იგი ხდება ხელშეკრულების მონაწილე შესაბამის ფინანსურ ინსტრუმენტთან მიმართებაში. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეგულარული ხასიათის შესყიდვისა და გაყიდვის აღიარება ხორციელდება ანგარიშსწორების თარიღის მდგომარეობით. რეგულარული ხასიათის შესყიდვა-გაყიდვა არის ფინანსური აქტივების ისეთი შესყიდვა-გაყიდვა, რომელიც მოითხოვს აქტივის მიწოდებას ბაზარზე დადგენილი წესით ან შეთანხმებით გათვალისწინებულ ვადებში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების თავდაპირველი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით. გარიგების ღირებულება, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შესყიდვას და გამოშვებას (მოგებასა და ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების გარდა) ემატება, ან აკლდება ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებას. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შესყიდვასა და გამოშვებასთან დაკავშირებული გარიგების ღირებულება დაუყოვნებლივ აისახება მოგებასა და ზარალში.

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება შემდეგ კატეგორიებად: „მოგება-ზარალში რეალური ღირებულებით ასახულ ფინანსურ აქტივებად,"დაფარვის ვადამდე ფლობილ" ინვესტიციებად „გასაყიდად არსებულ" ფინანსურ აქტივებად და „სესხებად და მოთხოვნებად". კლასიფიკაცია დამოკიდებულია ფინანსური აქტივების სპეციფიკასა და დანიშნულებაზე და განისაზღვრება თავდაპირველი აღიარებისას.

ბანკის ძირითად ფინანსურ აქტივებს წარმოადგენს ფული და ფულის ექვივალენტები და სესხები და მოთხოვნები.

ფული და ფულის ექვივალენტები

ფული და ფულის ექვივალენტები წარმოადგენს ერთეულებს, რომლებიც მარტივად კონვერტირდება ნაღდ ფულზე და განიცდის ღირებულების შეცვლის უმნიშვნელო რისკს. ყველა მოკლევადიანი ბანკთაშორის განთავსებული თანხები, მათ შორის ერთდღიანი დეპოზიტები ასახულია მოთხოვნებში ბანკების მიმართ, ხოლო შეზღუდული კატეგორიის თანხები არ მიეკუთვნება ფულსა და ფულის ექვივალენტებს. ფული და ფულის ექვივალენტები აისახება ამორტიზებული ღირებულებით.

საქართველოს ეროვნული ბანკის სავალდებულო რეზერვები

ეროვნული ბანკის (სებ) სავალდებულო რეზერვი აისახება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს არასაპროცენტო სარგებლის მქონე სავალდებულო რეზერვს, რომელიც არ გამოიყენება ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში და შესაბამისად არ განიხილება ფულისა და ფულის ექვივალენტების შემადგენლობაში ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშის ფარგლებში.

გასაყიდად განკუთვნილი ფინანსური აქტივები

გასაყიდად განკუთვნილი ფინანსური აქტივები არის წარმოებული ინსტრუმენტები, რომლებიც ან კონკრეტულად სახელდება, როგორც გასაყიდად განკუთვნილი, ან არ კლასიფიცირდება, როგორც (ა) სესხები და მოთხოვნები, (ბ) დაფარვამდე ფლობილი ინვესტიციები ან (გ) მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები.

გასაყიდად არსებული წილობრივი ინვესტიციები, რომლებზეც აქტიურ ბაზარზე არ არსებობს კოტირებული ფასი და რომელთა სამართლიანი ღირებულების სარწმუნოდ განსაზღვრა შეუძლებელია, იზომება ღირებულებით, რომელსაც აკლდება თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს გამოვლენილი გაუფასურების ხარჯი.

სესხები და მოთხოვნები

სავაჭრო მოთხოვნები, სესხები და სხვა მოთხოვნები განსაზღვრული ან ფიქსირებული გადახდებით, რომლებიც არ არის კოტირებული მოქმედ ბაზარზე (მათ შორის ეროვნული ბანკის რეზერვები, ბანკების მიმართ მოთხოვნები, კლიენტების დეპოზიტები და სხვა ფინანსური აქტივები), კლასიფიცირდება როგორც „სესხები და მოთხოვნები". სესხები და მოთხოვნები გაუფასურების დანაკარგების გამოკლებით აისახება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო შემოსავალი აღიარებას ექვემდებარება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გარდა იმ მოკლევადიანი მოთხოვნების პროცენტისა, რომელიც არ არის არსებითი.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

მოგება-ზარალში რეალური ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივების გარდა სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების საფუძვლის შეფასება ხდება ანგარიშგების თითოეული პერიოდის ბოლოსათვის. ფინანსური აქტივები გაუფასურებულად ითვლება, როდესაც ფინანსური აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ არსებობს იმის ობიექტური საფუძველი, რომ ერთი, ან რამდენიმე გარემოება გავლენას ახდენს ინვესტიციებიდან მოსალოდნელი ფულადი სახსრების შემოდინებაზე.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივის შემთხვევაში გაუფასურების ობიექტური მაჩვენებლები მოიცავს:

- გამომშვების, ან კონტრაგენტის მნიშვნელოვან ფინანსურ სირთულეებს; ან
- ხელშეკრულების დარღვევას, რაც გულისხმობს პროცენტის, ან ძირითადი თანხის გადახდისუუნარობას, ან თავის არიდებას; ან
- პროცენტის, ან ძირითადი თანხის გადაუხდელობას;
- მსესხებლის გაკოტრებას, ან ფინანსურ რეორგანიზაციას; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო ფინანსური აქტივის მოქმედი ბაზრის გაუქმებას.

ფინანსური აქტივების გარკვეული კატეგორიის შემთხვევაში, მაგალითად როგორიცაა სესხები და მოთხოვნები, აქტივები, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის გაუფასურებული, დამატებით ფასდება ჯგუფური გაუფასურების თვალსაზრისით. სესხებისა და მოთხოვნების გაუფასურების ობიექტური საფუძველი მოიცავს ბანკის წარსულ გამოცდილებას გადახდებთან მიმართებაში, პორტფელში ვადაგადაცილებული გადახდების რაოდენობის ზრდასა და ეროვნული, ან ადგილობრივი ეკონომიკური პირობების თვალსაჩინო ცვლილებებს, რომლებიც პირდაპირ კავშირშია მოთხოვნების ამოღების შეუძლებლობასთან.

ამორტიზებული ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივების გაუფასურება განისაზღვრება როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის.

თვითღირებულებით ასახული ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურების რეზერვი განისაზღვრება როგორც სხვაობა ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და მსგავსი ფინანსური აქტივების უკუგების მიმდინარე საბაზრო განაკვეთით დისკონტირებულ მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებას შორის. ასეთი გაუფასურების რეზერვი არ ექვემდებარება კორექტირებას.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება პირდაპირ მცირდება გაუფასურების დანაკარგებით გარდა სესხებისა და მოთხოვნებისა, სადაც საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების ანგარიშის გამოყენებით. როდესაც სესხის, ან მოთხოვნის ამოღების შესაძლებლობა ამოწურულია იგი ჩამოიწერება სარეზერვო ანგარიშის გამოყენებით. წინა პერიოდში ჩამოწერილი თანხების აღდგენა აისახება რეზერვის ანგარიშზე. გაუფასურების რეზერვის საბალანსო ღირებულების ანგარიშის ცვლილება აისახება მოგებასა და ზარალში.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, თუ გაუფასურების ხარჯი შემდგომ პერიოდში შემცირდა და ეს კლება ობიექტურად შეიძლება უკავშირდებოდეს გაუფასურების აღიარების შემდეგ მომხდარ მოვლენას, ხდება ადრე აღრიცხული გაუფასურების ხარჯის გაუქმება მოგება-ზარალში ისე, რომ ინვესტიციის

საბალანსო ღირებულება გაუფასურების ხარჯის გაუქმების შემდეგ არ აჭარბებდეს ამორტიზებულ ღირებულებას გაუფასურების აღიარების გარეშე.

სესხები, კონტრაქტის შეცვლილი პირობებით

სადაც შესაძლებელია ბანკი ცდილობს უზრუნველყოფის დასაკუთრების მაგივრად მოახდინოს სესხის რესტრუქტურიზაცია. ეს შეიძლება მოიცავდეს გადახდის გრაფიკის გაზრდასა და ახალი სესხის პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი საპროცენტო გადაკვეთის გამოყენებით, როგორც გამოითვლებოდა პირობების მოდიფიკაციამდე და სესხი აღარ ითვლება გადავადებულად. ხელმძღვანელობა მუდმივად განიხილავს სესხებს რომელთა პირობები შეიცვალა, რათა უზრუნველყოს კრიტერიუმებთან შესაბამისობა და მომავალში გადახდების დაწყება. სესხები კვლავ ექვემდებარება ინდივიდუალურ ან ჯგუფურ შეფასებას გაუფასურების თვალსაზრისით, რაც გამოითვლება სესხის თავდაპირველი საპროცენტო განაკვეთით.

სესხებისა და ავანსების ჩამოწერა

სესხებისა და ავანსების ამოღების შეუძლებლობის შემთხვევაში, მათი ჩამოწერა ხდება სესხების გაუფასურების დანაკარგის რეზერვის გამოყენებით. სესხები და ავანსები ექვემდებარება ჩამოწერას იმ შემთხვევაში თუ ხელმძღვანელობამ ამოწურა ბანკის მიმართ მოთხოვნების ამოღების ყველა შესაძლებლობა და ბანკმა მოახდინა ყველა შესაძლო უზრუნველყოფის რეალიზება. წინა პერიოდში ჩამოწერილი თანხების აღდგენა ხდება ფინანური აქტივების გაუფასურების გაქვითვით და სრული მოგება-ზარალის ანგარიშში აღდგენის პერიოდში აისახება.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ბანკის ფინანსური აქტივების აღიარება შეწყდება, როდესაც აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლების კონტრაქტით გათვალისწინებული ვადა ამოიწურა, ან თუ ბანკმა სხვა საწარმოს გადასცა ფინანსური აქტივები და შესაბამისად აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკები და შემოსავლები. თუ ბანკი არც გადასცემს და არც იტოვებს აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ მნიშვნელოვან რისკებსა და შემოსავლებს და აგრძელებს გადაცემული აქტივის კონტროლს, იგი აღიარებს აქტივში შენარჩუნებულ მონაწილეობას და მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებას შესაძლო გადასახდელი თანხის ოდენობით. იმ შემთხვევაში თუ ბანკი იტოვებს გადაცემულ ფინანსურ აქტივთან დაკავშირებულ მნიშვნელოვან რისკებსა და შემოსავლებს, იგი აგრძელებს ფინანსური აქტივის და მიღებული ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფილი სესხების აღიარებას.

ფინანსური აქტივის მთლიანობაში აღიარების შეწყვეტისას, აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და მიღებული და მისაღები ანაზღაურების და სხვა სრულ მოგება-ზარალში აღიარებული და კაპიტალში დაგროვილი მოგებასა ან ზარალის ჯამს შორის სხვაობა, აღიარებას მოგებასა და ზარალში ექვემდებარება.

ფინანსური ვალდებულებები და გამოშვებული კაპიტალის ინსტრუმენტები

კლასიფიკაცია სესხის ან კაპიტალის სახით

სესხისა და კაპიტალის ინსტრუმენტები კლასიფიცირდება, როგორც ფინანსური ვალდებულებები ან კაპიტალი კონტრაქტით გათვალისწინებული პირობების არსისა და ფინანსური ვალდებულების და კაპიტალის ინსტრუმენტის განმარტებიდან გამომდინარე.

კაპიტალის ინსტრუმენტები

კაპიტალის ინსტრუმენტი წარმოადგენს ნებისმიერ კონტრაქტს, რომელიც ადასტურებს ბანკის აქტივებში ნარჩენ წილს, ყველა ვალდებულების გამოქვითვის შემდეგ. ბანკის მიერ გამოშვებული კაპიტალის ინსტრუმენტები აღიარებას ექვემდებარება მიღებულ შემოსავლებთან ერთად გამოშვების ხარჯების გამოკლებით.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები

სხვა ფინანსური ვალდებულებები, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან სადეპოზიტო ინსტრუმენტების, ბანკების მიმართ ვალდებულებებისა და კლიენტების ანგარიშების და სხვა ვალდებულებების ჩათვლით თავდაპირველად აისახება სამართლიანი ღირებულებით გარიგებასთან დაკავშირებული ხარჯების გამოკლებით.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები, შესაბამისად, ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით საპროცენტო ხარჯის აღიარების პარალელურად ეფექტური მოგების საფუძველზე.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი, წარმოადგენს მეთოდს, რომელიც ეფუძნება ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებას და რომლის საშუალებით საპროცენტო ხარჯი ნაწილდება შესაბამის პერიოდზე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ზუსტად ახდენს მოსალოდნელი ფულადი სახსრების გადახდების დისკონტირებას ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე ფინანსური ვალდებულების მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში (სადაც მართებულია), ან თუ მისაღებია, უფრო მოკლე ვადაში.

ფინანსური გარანტიის კონტრაქტები

ფინანსური გარანტიის კონტრაქტი წარმოადგენს კონტრაქტს, რომელიც ითვალისწინებს გადახდას კომპენსაციის სახით, იმ შემთხვევაში, თუ დებიტორი სასესხო ინსტრუმენტის თავდაპირველი, ან მოდიფიცირებული პირობების შესაბამისად ვერ შეძლებს დროულად გადახდას.

ფინანსური გარანტიის კონტრაქტები თავდაპირველ აღიარებას ექვემდებარება რეალური ღირებულებით, ხოლო თუ მოგებასა და ზარალში რეალური ღირებულებით არ არის ასახული, შესაბამისად ფასდება მეტი თანხით შემდეგ თანხებს შორის:

- თანხა, რომელიც აღიარებულია ანარიცხების სახით, ბასს 37 „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები"-ს შესაბამისად; და
- თავდაპირველად აღიარებული ღირებულებით თუ მისაღებია შემოსავლების დაგროვილი ამორტიზაციის გამოკლებით შემოსავლების აღიარების პოლიტიკის საფუძველზე.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ბანკი ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც ვალდებულება სრულდება, უქმდება, ან გასდის ვადა. სადაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ენაცვლება მეორეს იმავე მსესხებლის მიმართ მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება, ან მოდიფიკაცია ითვლება თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტად და ახალი ვალდებულების აღიარებად და სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ, ან გადასახდელ ანაზღაურებას შორის აისახება მოგებასა და ზარალში.

იჯარა

ლიზინგი ფინანსურ ლიზინგად კლასიფიცირდება, თუ მისი პირობებით მფლობელობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი გადაეცემა მოიჯარეს. იჯარის ყველა სხვა სახეობა კლასიფიცირდება, როგორც საოპერაციო ლიზინგი.

ბანკი, როგორც მოიჯარე

საოპერაციო ლიზინგის გადახდები ხარჯად აღიარდება წრფივ საფუძველზე საიჯარო პერიოდის განმავლობაში. ეს არ ეხება შემთხვევებს, როდესაც იჯარით აღებული აქტივის ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების დროით სტრუქტურას სისტემატიზაციის სხვა საფუძველი უკეთ წარმოადგენს. საოპერაციო ლიზინგის გამო წარმოშობილი გაუთვალისწინებელი იჯარა აღიარდება როგორც ხარჯი ამ ხარჯის გაწევის პერიოდში. იმ შემთხვევაში, თუ საოპერაციო ლიზინგის გასაფორმებლად გათვალისწინებულია შეღავათები, ხდება მათი, როგორც ვალდებულების აღიარება. შეღავათების ჯამური სარგებელი აღიარდება ხარჯად წრფივ საფუძველზე. ეს არ ეხება შემთხვევებს, როდესაც იჯარით აღებული აქტივის ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების დროით სტრუქტურას სისტემატიზაციის სხვა საფუძველი უკეთ წარმოადგენს. საოპერაციო ლიზინგის გამო წარმოშობილი გაუთვალისწინებელი იჯარა აღიარდება როგორც ხარჯი ამ ხარჯის გაწევის პერიოდში.

დასაკუთრებული ქონება

გარკვეულ გარემოებებში აქტივების დაბრუნება ხდება კრედიტის გადაუხდელობის შემთხვევაში. დასაკუთრებული ქონების შეფასება ხდება საბალანსო ღირებულებისა და სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული გაყიდვის ხარჯებს შორის უმცირესი ღირებულებით.

ძირითადი საშუალებები

ცვეთა აღიარებულია ისე, რომ ჩამოიწეროს ღირებულება (გარდა მიწისა და მიმდინარე მშენებლობები) მათი სასარგებლო მოხმარების პერიოდის მანძილზე, წრფივი მეთოდის გამოყენებით. დადგენილი სასარგებლო მოხმარების პერიოდი და ცვეთის მეთოდი განხილულია თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს შეფასების, ნებისმიერ ცვლილების ეფექტის გათვლისწინებით, რომლის აღიარებაც ხდება წარდგენილ საანგარიშგებო პერიოდთაგან ყველაზე ადრეულთაგან მოყოლებული შემდეგი წლიური განაკვეთით:

შენობები	5%
საოფისე და კომპიუტერული მოწყობილობები	25%
ავეჯი და ინვენტარი	25%
ტრანსპორტი	25%
სხვა	25-33%

მიწის, შენობებისა და დაუმთავრებელი მშენებლობის გადაფასების შედეგად გაზრდილი ღირებულება აღირიცხება სხვა სრულ მოგებასა და ზარალში და გროვდება კაპიტალში, გარდა იმ შემთხვევისა თუკი ის ამცირებს წინა პერიოდებში აღიარებულ გადაფასების შედეგად მიღებულ ხარჯებს. ასეთ შემთხვევაში, ზრდა აღირიცხება მოგებასა და ზარალში წინა პერიოდში აღიარებული ხარჯების ოდენობით. მიწის, შენობებისა და დაუმთავრებელი მშენებლობის გადაფასების შედეგად გამოწვეული საბალანსო ღირებულების შემცირება მოგებასა და ზარალში აღირიცხება წინა პერიოდში წარმოშობილი ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის ანგარიშის გაზრდილი თანხით.

მიწა და შენობები, რომლებიც მომსახურების გაწევის პროცესში გამოიყენება და დაუმთავრებელი მშენებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემულია გადაფასებული ღირებულებით. გადაფასებული ღირებულება წარმოადგენს გადაფასების თარიღისათვის რეალურ ღირებულებას შემდგომი დაგროვილი ამორტიზაციისაა და დანაკარგების გამოკლებით. ასეთი ქონება დასრულების შემდეგ როდესაც მათი გამოყენება უკვე შესაძლებელია კლასიფიცირებულია შესაბამის კატეგორიებად. ამ აქტივების ცვეთა იწყება მაშინ, როდესაც მათი დანიშნულებისამებრ გამოყენება შესაძლებელია.

გადაფასებული შენობების ცვეთა აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშში. გადაფასებული ძირითადი საშუალებების შემდგომი გაყიდვისას, რეალიზაციისა და ჩამოწერისას გადაფასების ნარჩენი ღირებულება, რომელიც გადაფასების რეზერვში რჩება პირდაპირ აისახება გაუნაწილებელ მოგებაში.

იჯარით აღებული ძირითადი საშუალებების გაუმჯობესების ცვეთა ითვლება მათთან დაკავშირებული იჯარით აღებული აქტივების სასარგებლო მოხმარების პერიოდის მიხედვით. რემონტისა და გაუმჯობესების ხარჯები აისახება გაწევისთანავე და მიეკუთვნება საოპერაციო ხარჯებს ან ექვემდებარება კაპიტალიზაციას თუ არსებობს ამის საკმარისი საფუძველი.

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ჩამოიწერება რეალიზაციისას, ან იმ შემთხვევაში თუ მათი გამოყენების შედეგად არ ივარაუდება მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება. ძირითადი საშუალებების ერთეულების ჩამოწერით მიღებული მოგება ან ზარალი წარმოადგენს სხვაობას რეალიზაციის შედეგად მიღებულ წმინდა ფულად სახსრებსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის, რომელიც აისახება მოგებასა და ზარალში აქტივის რეალიზაციისას.

არამატერიალური აქტივები

ცალკე შესყიდული არამატერიალური აქტივები

ცალკე შესყიდული არამატერიალური აქტივები, განსაზღვრული მოხმარების ვადით, აღირიცხება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და გაუფასურების დანაკარგების გამოკლებით. ამორტიზაციის გაანგარიშება წარმოებს წრფივი მეთოდის საფუძველზე მათი ექსპლუატაციის ხუთწლიანი ვადის მიხედვით. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მოხმარების ვადის და ამორტიზაციის მეთოდის გადახედვა ხორციელდება თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის დაშვებებში ნებისმიერი ცვლილების ეფექტის გათვალისწინებით. სარგებლობის განუსაზღვრელი ვადის მქონე, ცალკე შეძენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით გაუფასურების შედეგად მიღებული ზარალის გამოკლებით.

არამატერიალური აქტივი ჩამოიწერება რეალიზაციისას, ან იმ შემთხვევაში თუ მისი გამოყენების ან გაყიდვის შედეგად არ ივარაუდება მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება. არამატერიალური აქტივის ჩამოწერით მიღებული მოგება ან ზარალი წარმოადგენს სხვაობას რეალიზაციის შედეგად მიღებულ წმინდა ფულად სახსრებსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის, რომელიც აისახება მოგებასა და ზარალში აქტივის რეალიზაციისას.

მატერიალური და არამატერიალური აქტივების გაუფასურება გუდვილის გარდა

ჩვეული საქმიანობის პროცესში ბანკი განიხილავს ძირითად საშუალებებსა და არამატერიალურ აქტივებს, ამ აქტივების გაუფასურების ობიექტური მაჩვენებლების გამოვლენის მიზნით. ასეთი მაჩვენებლის არსებობის შემთხვევაში, აქტივის აღდგენითი ღირებულება ფასდება გაუფასურების მასშტაბების განსაზღვრისათვის (ასეთის არსებობის

შემთხვევაში). იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია ინდივიდუალური აქტივის აღდგენითი ღირებულების დადგენა ბანკი განსაზღვრავს იმ ფულადი სახსრების გენერირების ერთეულის აღდგენით ღირებულებას, რომელსაც განეკუთვნება აქტივი. განაწილების მართებული და თანმიმდევრული საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში კორპორატიული აქტივები ასევე ნაწილდება ფულადი სახსრების გენერირების ინდივიდუალურ ერთეულებზე, ან ამ ერთეულების უფრო პატარა ჯგუფებზე, რომელთა მართებული განაწილების საფუძველი არსებობს.

აღდგენითი ღირებულება არის სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები და სამომხმარებლო ღირებულებას შორის უმეტესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები დღევანდელ ღირებულებამდე ექვემდებარება დისკონტირებას გადასახადამდე არსებული საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც ასახავს არსებული ბაზრის შეფასებას ფულის ღირებულებით დროში და ითვალისწინებს აქტივისათვის დამახასიათებელ რისკებს, რომელთა საფუძველზე მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების კორექტირება არ განხორციელებულა.
იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის (ან ფულის გენერირების ერთეულის) ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებაზე ნაკლებია აქტივის (ან ფულის გენერირების ერთეულის) საბალანსო ღირებულება მცირდება მის აღდგენით ღირებულებამდე. გაუფასურების დანაკარგები აღიარებას ექვემდებარება დაუყოვნებლივ მოგებასა და ზარალში, თუ შესაბამისი აქტივი არ აღირიცხება გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც გაუფასურების ხარჯი განიხილება, როგორც შემცირება გადაფასების შედეგად.

გაუფასურების გაუქმების შემთხვევაში აქტივის (ან ფულის გენერირების ერთეულის) საბალანსო ღირებულება იზრდება გაუქმებული თანხით ისე, რომ გაზრდილმა საბალანსო ღირებულებამ არ გადააჭარბოს ნარჩენ ღირებულებას, რომლის აღიარებას ადგილი ექნებოდა იმ შემთხვევაში, თუ წინა წლებში აქტივის (ან ფულის გენერირების ერთეულის) გაუფასურების დანაკარგების აღიარება არ განხორციელებულა. გაუფასურების დანაკარგების გაუქმება დაუყოვნებლივ აისახება მოგებასა და ზარალში, თუ შესაბამისი აქტივი არ აღირიცხება გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც გაუფასურების ხარჯის გაუქმება განიხილება, როგორც შემცირება გადაფასების შედეგად.

მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადის ხარჯი გამოითვლება წლის დასაბეგრი მოგებიდან. დასაბეგრი მოგება განსხვავდება წმინდა მოგებისაგან, რომელიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშში, ვინაიდან ის არ მოიცავს შემოსავლებისა და ხარჯების იმ ნაწილს, რომელიც ექვემდებარება დაბეგვრას ან გამოქვითვას წინა წლებში და აგრეთვე იმ ხარჯებს, რომელიც საერთოდ არ ექვემდებარება დაბეგვრას ან გამოქვითვას. ბანკის მიმდინარე გადასახადის ხარჯი გაანგარიშებულია იმ საგადასახადო განაკვეთით, რომლებიც მოქმედებდა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

გადავადებული გადასახადი

გადავადებული გადასახადი არის გადასახდელი ან გასაქვითი გადასახადი, რომელიც მოსალოდნელია წარმოიქმნას ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული აქტივების და ვალდებულებების ნარჩენ ღირებულებათა შორის სხვაობაზე შესაბამის დასაბეგრ ბაზაზე, რომელიც გამოიყენება დასაბეგრი მოგების გაანგარიშებისათვის. გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები ჩვეულებრივ აღიარებას ექვემდებარება ყველა დროებითი სხვაობისათვის, ხოლო გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარებას ექვემდებარება იმდენად, რამდენადაც არსებობს საფუძვლიანი მოლოდინი იმისა, რომ იარსებებს დასაბეგრი მოგება, რომელსაც გამოაკლდება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობა. აქტივების და ვალდებულებების აღიარება არ ხდება, თუ დროებითი განსხვავება გამოწვეულია გუდვილის, ან აქტივების და ვალდებულებების პირველადი აღიარებით იმ ოპერაციებში (საწარმოთა

გაერთიანების გარდა), რომელიც ზემოქმედებას არ ახდენს როგორც საგადასახადო მოგებაზე ასევე ბუღალტრულ მოგებაზე.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები აღიარებას ექვემდებარება დროებითი სხვაობების გათვალისწინებით, რაც თავს იჩენს ძირითად საშუალებებში, კლიენტებზე გაცემულ სესხებში და რეზერვებში, იმ შემთხვევის გამოკლებით, როდესაც ბანკი აკონტროლებს ცვლილებას და ახლო მომავალში ამ დროებითი სხვაობის რეზერვის წარმოქმნა არ არის ნავარაუდევი. ამგვარ ინვესტიციებთან დაკავშირებული გამოსაქვითი დროებითი სხვაობებიდან წარმოქმნილი გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარებას ექვემდებარება, თუ საგადასახადო მოგება დროებითი სხვაობის მოგების უტილიზაციისათვის სავარაუდოდ საკმარისი იქნება და ახლო მომავალში ამ დროებითი სხვაობის რეზერვის წარმოქმნა ივარაუდება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივების საბალანსო ღირებულება ექვემდებარება გადახედვას ყოველი საანგარიშგებო პერიოდისათვის და მცირდება იმდენად, რამდენადაც აღარ არსებობს საკმარისი დასაბეგრი მოგების მოლოდინი, რომელიც გამოყენებული იქნება ყველა აქტივის ან აქტივების ნაწილის აღსადგენად.
გადავადებული გადასახადის აქტივები და ვალდებულებები იანგარიშება იმ საგადასახადო განაკვეთით, რომელიც მოსალოდნელია ვალდებულების გასტუმრების ან აქტივის რეალიზების პერიოდისათვის იმ საგადასახადო განაკვეთის საფუძველზე (საგადასახადო კანონმდებლობა), რომელიც ძალაში შევიდა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებებისა და აქტივების შეფასება ასახავს საგადასახადო შედეგებს, რომლებიც მოყვება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ბანკის მიერ აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულების აღდგენას, ან დაფარვას.

მიმდინარე და გადავადებული გადასახადები მოცემული წლისათვის

მიმდინარე და გადავადებული გადასახადები აისახება მოგება-ზარალში. ეს არ ეხება ისეთ გადასახადებს, რომლებიც დაკავშირებულია სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში აღიარებულ კომპონენტებს, რა შემთხვევაშიც მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის აღიარება აგრეთვე ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში, კონტექსტისდა მიხედვით.

საოპერაციო გადასახადები

საქართველოს ასევე გააჩნია სხვა გადასახადები, რომლებიც განისაზღვრება ბანკის საქმიანობიდან გამომდინარე. ეს გადასახადები მოგება-ზარალის ანგარიშში აისახება როგორც საოპერაციო ხარჯების ნაწილი.

რეზერვები

რეზერვების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან პირობითი) ვალდებულებები, რომლებიც წარმოიშვა წარსული მოვლენების შედეგად და რომელთა დაფარვისათვის შესაძლებელია საჭირო გახდეს ეკონომიკური სარგებლის მატარებელი რესურსების გადინება და აღნიშნული ვალდებულების შეფასება შესაძლებელია საკმარისი სიზუსტით.

რეზერვად აღიარებული თანხა წარმოადგენს ანაზღაურების საუკეთესო შეფასებას, რომელიც საჭიროა ვალდებულების დასაფარად ფინანსური მდგომარეობის საანგარიშგებო პერიოდისათვის ვალდებულების გარშემო რისკებისა და უზუსტობების არსებობის გათვალისწინებით. იმ შემთხვევაში, თუ რეზერვი გამოითვლება ფულადი სახსრების

მოძრაობიდან მათი საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს ფულადი სახსრების მიმდინარე ღირებულებას (სადაც არსებითია ფულის ღირებულება დროში).

იმ შემთხვევაში თუ მოსალოდნელია, რომ ყველა ეკონომიკური სარგებელი, რომელიც საჭიროებს რეზერვის ფორმირებას, დაიფარება მესამე მხარის მიერ, მოთხოვნები აისახება აქტივებში, როდესაც გადახდა ნამდვილად სარწმუნოა და მოთხოვნის შეფასება შესაძლებელია საკმარისი სიზუსტით.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში, მაგრამ წარმოდგენილია ანგარიშსწორებისას სახსრების ნებისმიერი გადინების შესაძლებლობის არსებობამდე. პირობითი აქტივი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში არ აისახება, მაგრამ წარმოდგენილია იმ შემთხვევაში, თუ ეკონომიკური მოგების მიღებაა ნავარაუდევი.

უცხოური ვალუტა

ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ბანკის ფუნქციონირებადი ვალუტის გარდა სხვა ვალუტაში (უცხოურ ვალუტაში) განხორციელებული გარიგებები აისახება გარიგების თარიღისათვის მოქმედი გაცვლითი კურსით. თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მონეტარული ერთეულები ამ თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით ექვემდებარება გადაფასებას. საკურსო სხვაობები ფულად ერთეულებზე აისახება მოგებასა და ზარალში მათი ფაქტიური განცდის პერიოდში.

ბანკმა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოიყენა შემდეგი გაცვლითი კურსები:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
ლარი/1 აშშ დოლარი	1.7363	1.6567
ლარი/1 ევრო	2.3891	2.1825

უზრუნველყოფა

ბანკი უზრუნველყოფას ითხოვს კლიენტების ვალდებულებებზე, სადაც ეს ითვლება მართებულად. ჩვეულებრივ უზრუნველყოფა გულისხმობს კლიენტის აქტივების დაყადაღებას და ბანკს აძლევს ამ აქტივების მოთხოვნის უფლებას, როგორც არსებულ, ასევე მომავალ ვალდებულებებზე.

3. ხელმძღვანელობის განსჯის სფეროები და შეფასებების არასარწმუნოობის უმთავრესი წყაროები

ბანკის ბუღალტრული პოლიტიკის გამოყენებისას, ხელმძღვანელობა ვალდებულია განიხილოს, შეაფასოს და გააკეთოს დაშვებები აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებასთან დაკავშირებით, რომლებიც სხვა წყაროებიდან არ იკვეთება. ხელმძღვანელობის შეფასება და შესაბამისი დაშვებები ეფუძნება ისტორიულ გამოცდილებას და მრავალ სხვა ფაქტორს, რომლებიც მართებულად ითვლება. ფაქტიური შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს ამ შეფასებებისგან.

შეფასებები და შესაბამისი დაშვებები ფასდება საწარმოს უწყვეტობის დაშვების პრინციპით. ბუღალტრული შეფასებების შესწორება აღიარებას ექვემდებარება იმ პერიოდისათვის, როდესაც ხდება შესწორება, თუ შესწორება ეხება მხოლოდ ამ პერიოდს, ხოლო იმ

შემთხვევაში თუ იგი ეხება მიმდინარე და მომავალ პერიოდებს შესაბამისად შესწორება მოხდება მიმდინარე და შემდგომ პერიოდებში.

შეფასებების არასარწმუნოობის უმთავრესი წყაროები

ქვემოთ წარმოდგენილია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს შეფასების არასარწმუნოობის მომავალ და სხვა ძირითად წყაროებთან დაკავშირებული შემდეგი უმთავრესი დაშვებები, რომლებიც ატარებს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულების არსებითი კორექტირების მნიშვნელოვან რისკს მომავალი ფინანსური წლის განმავლობაში.

სესხებისა და მოთხოვნების გაუფასურება

ბანკი რეგულარულად განიხილავს საკუთარ სესხებსა და მოთხოვნებს გაუფასურების შეფასების მიზნით. გაუფასურების დანაკარგების აღიარების მიზნით ბანკი საკუთარი სესხებისა და მოთხოვნების პორტფელში ადგენს სესხების გაუფასურების რეზერვს. ბანკი სესხების გაუფასურების რეზერვთან დაკავშირებულ ბუღალტრულ დაშვებებს მიიჩნევს შეუსაბამობის მთავარ წყაროდ, რადგან (I) არსებობს დიდი ალბათობა მათი პერიოდული ცვლილებისა, იმის გამო რომ მომავალი გადაუხდელობის შეფასება და გაუფასურებულ სესხებთან და ავანსებთან დაკავშირებული დანაკარგების განსაზღვრა დაფუძნებულია იმ პერიოდისთვის არსებულ ინფორმაციაზე და (II) ბანკის მიერ განსაზღვრულ დანაკარგებსა და რეალურ დანაკარგებს შორის ნებისმიერი მნიშვნელოვანი სხვაობა გამოიწვევს ბანკის მხრიდან რეზერვების ისეთ კორექტირებას, რომელმაც მნიშვნელოვანი თანხის შემთხვევაში შეიძლება არსებითი გავლენა იქონიოს მომავალ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ბანკის ხელმძღვანელობა ეყრდნობა პროფესიულ განსჯას ნებისმიერი გაუფასურების დასადგენად იმ შემთხვევაში, თუ მსესხებელი ფინანსური პრობლემების წინაშე აღმოჩნდა და ისტორიული გამოცდილების მონაცემები მსგავსი მსესხებლების შესახებ მწირია. ბანკი ფულადი სახსრების მოძრაობაში ცვლილებებს განსაზღვრავს წინა პერიოდის გამოცდილებაზე და ხელმისაწვდომ მონაცემებზე დაყრდნობით, რომლებიც მიუთითებს უარყოფით ცვლილებებზე ბანკში შემავალი მსესხებლის გადახდისუნარიანობის და ადგილობრივი ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით, რომლებიც უკავშირდება ბანკში შემავალი აქტივების ამოღების შესაძლებლობის არ არსებობას. ხელმძღვანელობა იყენებს დაშვებებს იმ აქტივების ისტორიულ დანაკარგებზე დაყრდნობით, რომელთა საკრედიტო რისკების მახასიათებლები და გაუფასურების ობიექტური მაჩვენებლები მსგავსია სესხების მოცემული ჯგუფისათვის. ბანკი ხელმძღვანელობის პროფესიულ განსჯას იყენებს და აკორექტირებს სესხების ჯგუფის შესახებ არსებულ მონაცემებს იმ მიმდინარე გარემოებების გათვალისწინებით, რომლებიც აქამდე არ ასახულა ისტორიულ მონაცემებში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი ფინანსურ ანგარიშგებაში განისაზღვრა არსებული ეკონომიკური და პოლიტიკური პირობების საფუძველზე. ბანკისთვის ამ ეტაპზე რთულია იმის პროგნოზი თუ რა ცვლილებებია მოსალოდნელი ამ პირობებში საქართველოში და რა გავლენა ექნება მომავალ პერიოდში ამ ცვილებებს ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვის ადექვატურობაზე.

2013 და 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტებზე გაცემულმა სესხებმა მთლიანად შეადგინა 89,204 ათასი და 105,036 ათასი ლარი შესაბამისად, ხოლო გაუფასურების დანაკარგების რეზერვმა შეადგინა 16,013 ათასი და 13,706 ათასი ლარი შესაბამისად.

გადაფასებული ღირებულებით წარმოდგენილი ძირითადი საშუალებები

გარკვეული ტიპის ძირითადი საშუალებები (მიწა, შენობები და მშენებარე ობიექტები) წარმოდგენილია გადაფასებული ღირებულებით. უკანასკნელი შეფასების თარიღია 2011

წლის 31 დეკემბერი. შემდეგი გადაფასება იგეგმება 2014 წლის 31 დეკემბერს. 2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით გადაფასებული ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება შეადგენს 6,731 ათას და 6,795 ათას ლარს, შესაბამისად.

გადავადებული საგადასახადო აქტივების აღდგენადობა

ბანკის ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ გადაფასების რეზერვები გადავადებულ საგადასახადო აქტივებთან მიმართებაში ანგარიშგების თარიღისთვის აუცილებელი არ არის; სავარაუდოდ გადავადებული საგადასახადო აქტივები მთლიანად რეალიზდება. გადავადებული საგადასახადო აქტივების საბალანსო ღირებულელბა 2013 წლის და 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად, შეადგენს 348 ათას ლარს და 496 ათას ლარს.

დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებული გარიგებების პირველადი აღიარება

ჩვეული საქმიანობის პროცესში ბანკი ახორციელებს გარიგებებს დაკავშირებულ მხარეებთან. ბას 39-ის შესაბამისად ფინანსური ინსტრუმენტების პირველადი აღიარება უნდა მოხდეს სამართლიანი ღირებულებით. იმ შემთხვევაში, თუ გარიგებების ღირებულება საბაზრო ან არასაბაზრო საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისად არის დადგენილი და რეალურად ასეთი გარიგებების მოქმედი ბაზარი არ არსებობს, საჭირო ხდება პროფესიული განსჯა. განსჯის საფუძველს წარმოადგენს მსგავსი გარიგებების ფასწარმოება არადაკავშირებულ მხარეებთან და ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი. დაკავშირებული მხარეების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

4. ახალი და შესწორებული ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) მიღება

ცვლილებები ფასს-ებში, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებს ეხება

მიმდინარე წელს ბანკმა მიიღო შემდეგი ახალი და რედაქტირებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რამაც ზეგავლენა მოახდინა ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე მოქმედი სტანდარტები

ახალი და რედაქტირებული სტანდარტები კონსოლიდირებაზე, ერთობლივ საწარმოებზე, დაკავშირებულ პირებსა და დამატებით განმარტებაზე

2011 წ. მაისში გამოქვეყნდა ხუთი სტანდარტისგან შემდგარი პაკეტი, რომელიც ეხება კონსოლიდირებას, ერთობლივ საწარმოებს, დაკავშირებულ პირებსა და დამატებით განმარტებას და მოიცავს სტანდარტებს: ფასს 10 "კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება", ფასს 11 "ერთობლივი საწარმოები", ფასს 12 "სხვა პირებში არსებული წილის განმარტება", ბასს 27 (2011 წ. რედაქციით) "განცალკევებული ფინანსური ანგარიშგება" და ბასს 28 (2011 წ. რედაქციით) "ინვესტიციები დაკავშირებულ პირებსა და ერთობლივ საწარმოებში". აღნიშნული სტანდარტების გამოქვეყნების შემდეგ გამოვიდა ფასს 10-ის, ფასს 11-ისა და ფასს 12-ის შესწორება, რომლებიც განმარტავს ამ სტანდარტებზე გადასვლასთან დაკავშირებულ რამდენიმე საკითხს.

ფასს 10, ფასს 11, ფასს 12 და ბასს 28 (2011 წ. რედაქციით), ასევე შესწორებები ფასს-ებში: ფასს 10, ფასს 11 და ფასს 12 გარდამავალი ეტაპის განმარტებასთან დაკავშირებით, ასევე

ბასს 27 (2011 წ. რედაქციით) ბანკს არ ეხება, რადგან იგი მხოლოდ დამოუკიდებელი ფინანსური ანგარიშგებით სარგებლობს.

ფასს 10, ფასს 11 და ფასს 12 ბანკზე ზეგავლენას არ ახდენს, რადგან მას არ გააჩნია შვილობილი სტრუქტურები, დაკავშირებული პირები თუ ერთობლივი საწარმოები.

ქვემოთ აღწერილია აღნიშნული სტანდარტების გამოყენების შედეგები.

შესწორებები ფასს 7-ში *"ფინანსური ინსტრუმენტები: განმარტება"*. მიღებული შესწორება ზრდის განმარტების ვალდებულებას ისეთი ტრანსაქციებისათვის, რომლებიც ფინანსური აქტივების გადაცემას ეხება. ახალი სტანდარტის მიზანია მეტი გამჭვირვალობის შექმნა ფინანსური აქტივების გადაცემის შემთხვევაში რისკის ზემოქმედების საკითხში.

მიმდინარე წელს ბანკს სხვა პირისათვის არ გადაუცია ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც შედეგად ახალი შესწორებისა და, შესაბამისად, მეტი განმარტების ვალდებულების ამოქმედებას გამოიწვევდა.

შესწორება ბასს 1-ში *"ფინანსური ანგარიშგების წარმოდგენა" (2011 წ. ივნისის რედაქცია).* ბანკი ბასს 1-ის შესწორებას ("სხვა სრული შემოსავლების კომპონენტების წარმოდგენა") ძალაში შესვლამდე (2012 წ. 1 ივლისს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდები), წინასწარ იყენებს. შესწორებით სრული შემოსავლის უწყისში განმარტების სავალდებულო ხარისხი გაიზარდა.

ამ შესწორების შედეგად, საჭირო ხდება სრული შემოსავლების უწყისში პირმა ერთმანეთისგან განასხვავოს და განაცალკევოს ის კომპონენტები, რომელთა შემდგომი რეკლასიფიცირება მოგება-ზარალში არ მოხდება და ის კომპონენტები, რომლებიც შემდგომში, შესაბამისი ფასს-ის მიხედვით, მოგება-ზარალში რეკლასიფიცირებას ექვემდებარება. შესწორების გამოყენება ხდება რეტროსპექტიულად და შესაბამისად, ცვლილების ასახვის მიზნით, სრული შემოსავლის კომპონენტების წარმოდგენის ფორმა შეიცვალა. გარდა ზემოაღნიშნული ცვლილებებისა, ბასს 1-ის შესწორების გამოყენება მოგება-ზარალზე, სრულ შემოსავლებსა და მთლიან სრულ შემოსავლებზე ზეგავლენას არ ახდენს.

ფასს 13 *"სამართლიანი ღირებულების გაზომვა"*. ბანკმა ფასს 13 პირველად მიმდინარე წელს გამოიყენა. ფასს 13 ერთიან ინსტრუქციებს ადგენს სამართლიანი ღირებულების გაზომვისა და მისი განმარტების თაობაზე. ფასს 13-ის მოქმედების სპექტრი ფართოა; მისი მოთხოვნები სამართლიანი ღირებულების თვალსაზრისით ვრცელდება როგორც ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, აგრეთვე არაფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც, სხვა ფასს-ების მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების გაზომვა და განმარტება საჭირო და ნებადართულია. იგი არ ვრცელდება წილობრივი გადახდის ტრანსაქციებზე, რომელიც ფასს 2-ით, "წილობრივი გადახდა" რეგულირდება, ლიზინგის ტრანსაქციებზე, რომლებიც ბასს 17-ით "იჯარა" რეგულირდება და გაზომვის იმ შემთხვევებზე, რომლებიც სამართლიანი ღირებულების მსგავსია, მაგრამ სამართლიანი ღირებულება არ არის (მაგ. წმინდა რეალიზებადი ღირებულება სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების გაზომვის მიზნებისათვის ან გაუფასურების შეფასებაში გამოყენებული ღირებულება).

ფასს 13 სამართლიან ღირებულებას განსაზღვრავს, როგორც ფასს, რომელსაც პირი მიიღებდა აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდიდა ვალდებულების გადასაცემად ჩვეულებრივ ტრანსაქციაში ძირითად (ან საუკეთესო ბაზარზე) გაზომვის დღეს მიმდინარე საბაზრო პირობებში. ფასს 13-ის მიხედვით, სამართლიანი ღირებულება არის გასვლის ფასი იმის მიუხედავად, მასზე დაკვირვება პირდაპირ შეიძლება თუ იგი შეფასების სხვა ტექნიკით დგინდება. გარდა ამისა, ფასს 13 განმარტების ვრცელ მოთხოვნებსაც მოიცავს.

ფასს 13 ის მიხედვით, 2013 წ. 1 იანვრიდან იგი პროსპექტიულად უნდა იქნას გამოყენებული. გარდა ამისა, მასში შედის კონკრეტული გარდამავალი დებულებები, რომელთა მიხედვით, განმარტება სტანდარტის პირველ გამოყენებამდე დასრულებულ პერიოდებზე წარმოდგენილ ინფორმაციაზე სავალდებულო არ არის. გარდამავალი დებულებების შესაბამისად, ბანკს 2012 წლის შესადარი პერიოდისათვის განმარტებები არ გაუკეთებია (2013 წ. განმარტებებისათვის იხ. შენიშვნები №№ 7, 8 და 29). დამატებითი განმარტებების გარდა, ფასს 13-ის ამოქმედებას ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე არსებითი ზეგავლენა არ მოუხდენია.

შესწორება ბასს 1-ში *"ფინანსური ანგარიშგების წარმოდგენა"* (2009-2011 წწ ფასს-ების წლიური გაუმჯობესების პროგრამის ნაწილი. გამოქვეყნდა 2012 წ. მაისში).

ფასს-ების წლიური გაუმჯობესების 2009-2011 წწ ციკლში მოცემულია ფასს-ების რამდენიმე შესწორება. მათგან ბანკზე ვრცელდება ბასს 1-ის რედაქცია იმ ნაწილში, რომელიც წინა პერიოდის დასაწყისისათვის ფინანსური მდგომარეობის უწყისისა (ფინანსური მდგომარეობის მესამე უწყისი) და შესაბამისი შენიშვნების წარმოდგენის ვადებს ეხება. შესწორებების მიხედვით, ფინანსური მდგომარეობის მესამე უწყისის მომზადება საჭიროა, როდესაც (ა) პირი სააღრიცხვო პოლიტიკას რეტროსპექტიულად იყენებს, ან რეტროსპექტიულად აკეთებს ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული კომპონენტის რეკლასიფიცირებას ან ხელახალ აღიარებას და, (ბ) რეტროსპექტიულ გამოყენებას, ხელახალ აღიარებასა თუ რეკლასიფიცირებას არსებითი ზეგავლენა აქვს ფინანსური მდგომარეობის მესამე უწყისში მოცემულ ინფორმაციაზე. შესწორებების მიხედვით, მესამე უწყისში შენიშვნების ჩართვა სავალდებულო არ არის.

მიმდინარე წელს ბანკმა გამოიყენა რამდენიმე ახალი და შესწორებული ფასს (იხ. ზემოთ), რამაც 2012 წ. 1 იანვრის მდგომარეობით ფინანსური მდგომარეობის უწყისში მოცემულ ინფორმაციაზე არსებითი ზეგავლენა მოახდინა.

ახალი და რედაქტირებული, გამოქვეყნებული, მაგრამ ძალაში ჯერ არშესული ფასს-ები

ბანკი არ იყენებს შემდეგ ახალ და რედაქტირებულ, გამოქვეყნებულ მაგრამ ძალაში ჯერ არშესულ ფასს-ებს:

ფასს 9 *"ფინანსური ინსტრუმენტები"*
შესწორება ფასს-ში 9 და ფასს-ში 7: *"ფასს 9-ის ძალაში სავალდებულო შესვლის თარიღი და გარდამავალი განმარტებები"*[2]
შესწორება ფასს-ში 10, ფასს-ში 12 და ბასს-ში 27 *"საინვესტიციო კომპანიები"*[1]
შესწორება ბასს-ში 32 *"ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთჩათვლა"*[1]
შესწორება ბასს-ში 36 *"აქტივების გაუფასურება"*[1]
შესწორება ბასს-ში 39 *"ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება"*[1]
შესწორება IFRIC 21 *"გადასახდელები"*[1]

1. ძალაშია 2014 წ. 1 იანვარს ან მანამდე დაწყებული წლიური პერიოდისათვის, ადრეული გამოყენება დაშვებულია.
2. ძალაშია 2015 წ. 1 იანვარს და მანამდე დაწყებულ წლიურ პერიოდებში, ადრეული გამოყენება დაშვებულია.

ფასს 9 "ფინანსური ინსტრუმენტები". 2009 წ. ნოემბერში გამოქვეყნებული ფასს 9 ახალ მოთხოვნებს აწესებს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციისა და გაზომვის თვალსაზრისით. 2010 წ. ოქტომბერში ფასს-ში 9 შევიდა შესწორება, რომელით ითვალისწინებს მოთხოვნებს

ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციის, გაზომვისა და აღიარების გაუქმების თვალსაზრისით.

ფასს 9-ის ძირითადი მოთხოვნები:

- პირი ვალდებულია, ყველა აღიარებული ფინანსური აქტივი, რომელიც ბასს 39-ის "ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და გაზომვა" თვალთახედვაში ექცევა, შემდგომში გაზომოს ამორტიზებული ან სამართლიანი ღირებულებით. კერძოდ, სავალო ინვესტიციები, რომლებსაც პირი ფლობს ისეთი ბიზნეს მოდელით, რომლის მიზანი საკონტრაქტო ფულადი სახსრების შეკრებაა და რომელთა საკონტრაქტო ფულადი სახსრები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და მის დარჩენილ ნაწილზე დარიცხულ პროცენტს მოიცავს, შემდგომი საანგარიშო პერიოდების ბოლოს გაიზომოს ამორტიზებული ღირებულებით. ყველა სხვა სავალო ინვესტიცია და ინვესტიცია კაპიტალში შემდგომი საანგარიშო პერიოდის ბოლოს იზომება სამართლიანი ღირებულებით. გარდა ამისა, ფასს 9-ის მიხედვით, პირს შეუძლია შეუქცევადად წარმოადგინოს კაპიტალში ინვესტიციის (არა სავაჭროდ განკუთვნილისა) სამართლიანი ღირებულების რეტროსპექიული ცვლილებები სხვა სრულ შემოსავლებში და მოგება-ზარალი მხოლოდ დივიდენდური შემოსავლები ასახოს;
- მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით დაფიქსირებული ფინანსური ვალდებულებების გაზომვასთან დაკავშირებით, ფასს 9 ითხოვს, რომ ამ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებით გამოწვეული სამართლიანი ღირებულების ცვლილების ოდენობა წარმოდგენილი იქნეს სხვა სრულ შემოსავლებში, თუ ვალდეულების საკრედიტო რისკის ცვლილების შედეგების აღიარება სხვა სრულ შემოსავლებში საბუღალტრო შეუსაბამობას შექმნის ან გაზრდის მოგება-ზარალში. ფინანსური ვალდებულების საკრედიტო რისკით გამოწვეული სამართლიანი ღირებულების ცვლილება შემდგომში მოგება-ზარალში არ რეკლასიფიცირდება. ბასს 39-ის მიხედვით, ფინანსური ვალდებულების მოგება-ზარალში დაფიქსირებული სამართლიანი ღირებულების ცვლილების მთლიანი ოდენობა მოგება-ზარალში აისახოს.

ბანკის ხელმძღვანელობის პროგნოზით, მომავალში ფასს 9-ის გამოყენებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ზეგავლენა იქონიოს ბანკის ფინანსურ აქტივებთან და ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებით ნაჩვენებ თანხებზე (მაგ. ბანკის ინვესტიციები გამოსყიდვად ხელწერილებში, რომლებიც ამჟამად გასაყიდად განკუთვნილ ფინანსურ აქტივებად კლასიფიცირდება, შემდგომი საანგარიშო პერიოდების ბოლოს სამართლიანი ღირებულებით უნდა გაიზომოს, ხოლო მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილება – მოგება-ზარალში აისახოს). თუმცა, დეტალური შემოწმების გარეშე ფასს 9-ის ეფექტზე ადეკვატური მსჯელობა არაგონივრული იქნებოდა.

შესწორებები ბასს-ში 32 *"ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთჩათვლა"*. ბასს 32-ის შესწორება განმარტავს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთჩათვლასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს. კერძოდ, შესწორება გვიხსნის, თუ რა იგულისხმება ფრაზებში "ამჟამად გააჩნია ურთიერთჩათვლის სამართლებრივად აღსრულებადი უფლება" და "ერთდროული რეალიზაცია და ანგარიშსწორება".

ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით, ბასს 32-ის ამ შესწორებების ამოქმედება არ იქონიებს მნიშვნელოვან ზეგავლენას ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე, რადგან ბანკს ურთიერთჩასათვლელი ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები არ გააჩნია.

5. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
საპროცენტო შემოსავალი:		
საპროცენტო შემოსავალი ამორტიზირებული ღირებულებით ასახულ ფინანსურ აქტივებზე:		
– საპროცენტო შემოსავალი ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც არ გაუფასურებულა	14,223	10,148
– საპროცენტო შემოსავალი ინდივიდუალურად გაუფასურებულ ფინანსურ აქტივებზე	461	310
– საპროცენტო შემოსავალი კოლექტიურად გაუფასურებულ ფინანსურ აქტივებზე	63	470
სულ საპროცენტო შემოსავალი	**14,747**	**10,928**
საპროცენტო შემოსავალი ამორტიზირებული ღირებულებით ასახულ ფინანსურ აქტივებზე:		
საპროცენტო შემოსავალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე	13,887	9,828
საპროცენტო შემოსავალი ბანკების მიმართ მოთხოვნებზე	483	658
სხვა	377	442
სულ საპროცენტო შემოსავალი	**14,747**	**10,928**
საპროცენტო ხარჯი მოიცავს:		
საპროცენტო ხარჯი ამორტიზებული ღირებულებით ასახულ ფინანსურ ვალდებულებებზე:		
პროცენტი ბანკების მიმართ დავალიანებაზე	(5,466)	(1,842)
პროცენტი სუბორდინირებულ ვალზე	(791)	(588)
პროცენტი კლიენტების ანგარიშებზე	(736)	(858)
სულ საპროცენტო ხარჯი	**(6,993)**	**(3,288)**
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საპროცენტო სარგებლის მქონე ფინანსურ აქტივებზე გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის ხარჯამდე	**7,754**	**7,640**

6. გაუფასურების დანაკარგები და სხვა რეზერვები

საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივებთან დაკავშირებული გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის მოძრაობა მოიცავს:

	კლიენტებზე გაცემული სესხები
იანვარი 1, 2012	7,272
რეზერვის დამატებითი ხარჯის აღიარება	6,434
დეკემბერი 31, 2012	**13,706**
რეზერვის დამატებითი ხარჯის აღიარება	2,307
დეკემბერი 31, 2013	**16,013**

სხვა რეზერვების მოძრაობა შემდეგნაირად გამოიყურება:

	გარანტიები
იანვარი 1, 2012	-
რეზერვი	-
დეკემბერი 31, 2012	**-**
რეზერვი	1,538
დეკემბერი 31, 2013	**1,538**

7. წმინდა მოგება უცხოური ვალუტით განხორციელებულ ოპერაციებზე

წმინდა მოგება უცხოური ვალუტით განხორციელებულ ოპერაციებზე მოიცავს:

	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულიი წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულიი წლისათვის
სავაჭრო ოპერაციები, წმინდა	859	1,387
არარეალიზებული საკურსო სხვაობა, წმინდა	336	34
სულ წმინდა მოგება უცხოური ვალუტით განხორციელებულ ოპერაციებზე	**1,195**	**1,421**

8. საკომისიო შემოსავლები და ხარჯები

საკომისიო შემოსავლები და ხარჯები მოიცავს:

	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
საკომისიო შემოსავლები:		
შემოსავლები სააგენტო მომსახურებიდან	409	2,376
საკომისიო ნაღდი ფულის ინკასირებიდან	294	348
ანგარიშსწორება	128	205
ნაღდ ფულთან დაკავშირებული ოპერაციები	60	110
გარანტიები	2	4
სხვა	83	57
სულ საკომისიო შემოსავლები	**976**	**3,100**
საკომისიო ხარჯები:		
გარანტიები და აკრედიტივები	(74)	(25)
დოკუმენტური ხარჯები	(49)	(79)
ანგარიშსწორება	-	(24)
სხვა	(10)	(14)
სულ საკომისიო ხარჯები	**(133)**	**(142)**

9. საოპერაციო ხარჯები

საოპერაციო ხარჯები მოიცავს:

	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
ხელფასები და პრემიები	1,348	1,607
იჯარის ხარჯი	400	276
ცვეთა და ამორტიზაცია	313	332
პროფესიული მომსახურება	290	101
კომუნიკაციის ხარჯები	152	179
დაცვის ხარჯები	81	74
საწვავის ხარჯები	67	67
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	65	65
კომუნალური ხარჯები	58	13
სააბონენტო ხარჯები	44	-
ბეჭდვისა და საკანცელარიო ხარჯები	33	5
რემონტისა და შენახვის ხარჯები	32	10
სადაზღვევო ხარჯები	29	33
გადახდილი ჯარიმები და საურავები	25	-
სამივლინებო ხარჯები	21	17
წარმომადგენლობითი ხარჯები	5	6
სხვა	218	232
სულ საოპერაციო ხარჯები	**3,181**	**3,017**

10. მოგების გადასახადი

ბანკი მიმდინარე მოგების გადასახადის, აქტივებისა და ვალდებულებების დათვლასა და აღრიცხვას აწარმოებს საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე, რომელიც შესაძლოა განსხვავდებოდეს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისაგან.

საგადასახადო მიზნებისთვის არაგამოქვითვადი ხარჯებისა და გადასახადისგან განთავისუფლებული შემოსავლების არსებობის გამო, ბანკს წარმოექმნება მუდმივი საგადასახადო სხვაობები.

გადავადებული გადასახადი ასახავს საგადასახადო ეფექტს, რომელიც წარმოიქმნება ერთის მხრივ ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის წარმოდგენილი აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებისა და, მეორეს მხრივ, საგადასახადო მიზნებისთვის წარმოდგენილი აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებებს შორის დროებითი სხვაობების არსებობის გამო. 2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული დროებითი სხვაობები ძირითადად დაკავშირებულია შემოსავლებისა და ხარჯების აღიარების განსხვავებულ მეთოდებსა და დროსთან, ასევე იმ დროებით სხვაობებთან, რომელიც წარმოიქმნება საგადასახადო მიზნებისათვის და ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის წარმოდგენილი აქტივების ღირებულებებს შორის განსხვავების გამო.

მონაცემების შეჯამებისთვის გამოყენებული საგადასახადო განაკვეთი წარმოადგენს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოგების გადასახადს 15%. მოგება (საგადასახადო მიზნებისთვის) და მოგების გადასახადი განსაზღვრულია საქართველოს საგადასახადო კოდექსით.

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივები/(ვალდებულებები) შეადგენს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
კლიენტებზე გაცემული სესხები	400	341
ძირითადი საშუალებები	149	151
არამატერიალური აქტივები	23	16
სუბორდინირებული სესხი	(29)	(29)
რეზერვი	35	-
სხვა ვალდებულებები	5	17
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი კანონით განსაზღვრული განაკვეთით (15%)	**583**	**496**

2013 და 2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისათვის საგადასახადო ხარჯებსა და ფინანსურ მოგებებს შორის კავშირი შემდეგნაირად აიხსნება:

	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
მოგება მოგების გადასახადამდე	2,787	2,581
კანონით განსაზღვრული გადასახადის განაკვეთი (15%)	418	387
მუდმივი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი	44	6
მოგების გადასახადის ხარჯი	**462**	**393**
მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი	549	822
მიმდინარე წელს აღიარებული გადავადებული გადასახადის ხარჯი/(სარგებელი)	(87)	(429)
მოგების გადასახადის ხარჯი	**462**	**393**

გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	2013 წელი	2012 წელი
1 იანვრის პერიოდისათვის – გადავადებული გადასახადის აქტივი	496	67
მოგებასა და ზარალში ასახული გადავადებული მოგების გადასახადის ნაშთების ცვლილება	87	429
31 დეკემბრის პერიოდისათვის – გადავადებული გადასახადის აქტივი	**583**	**496**

11. ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში ("სებ")

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
ფული	1,117	1,694
ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში ("სებ")	16,157	12,494
სულ ფული და ნაშთები სებ-ში	**17,274**	**14,188**

2013 და 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საქართველოს ეროვნულ ბანკში არსებული ნაშთები მოიცავს მინიმალურ სავალდებულო დეპოზიტს საქართველოს ეროვნულ ბანკში ("სებ") 15,597 ათასი და 11,895 ათასი ლარის ოდენობით. ბანკი ვალდებულია მუდმივად ჰქონდეს მინიმალური სავალდებულო დეპოზიტი სებ-ში.

ფული და ფულის ექვივალენტები ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშის მიზნებისათვის შეადგენს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	17,274	14,188
მოთხოვნები ბანკების მიმართ (შენიშვნა 12)	22,651	17,360
	39,925	31,548
გამოკლებული: სავალდებულო მინიმალური დეპოზიტი საქართველოს ეროვნულ ბანკში	(15,597)	(11,895)
სულ ფული და ფულის ექვივალენტები	**24,328**	**19,653**

12. მოთხოვნები ბანკების მიმართ

მოთხოვნები ბანკების მიმართ მოიცავს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
ვადიანი ანაბრები	14,099	-
საკორესპონდენტო ანგარიშები სხვა ბანკებში	8,552	17,360
სულ მოთხოვნები ბანკების მიმართ	**22,651**	**17,360**

2013 და 2012 წ. 31 დეკემრის მდგომარეობით, სხვა ბანკებთან მოთხოვნების ნაშთებზე დარიცხულმა საპროცენტო შემოსავლმა შეადგინა, შესაბამისად, 9 ათასი და ნული ლარი.

ბანკების მიმართ მოთხოვნები, რომელთა ნაშთიც აღემატება ბანკის კაპიტალის 10 პროცენტს 2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილი იყო, შესაბამისად, სამ და ორ ბანკში.

13. კლიენტებზე გაცემული სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
კლიენტებზე გაცემული სესხები	89,204	105,036
გამოკლებული: გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის ხარჯი	(16,013)	(13,706)
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	**73,191**	**91,330**

2013 და 2012 წწ. 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისათვის გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის მოძრაობა მოცემულია მე-6 შენიშვნაში.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს კლიენტებზე გაცემული სესხების საბალანსო ღირებულებას მიღებული უზრუნველყოფის მიხედვით:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
სესხები უზრუნველყოფილი დეპოზიტებით	52,597	70,777
სესხები უზრუნველყოფილი უძრავი ქონებით	7,525	232
სესხები უზრუნველყოფილი გარანტიებით	6,085	6,927
სესხები უზრუნველყოფილი სატრანსპორტო საშუალებებით და დანადგარებით	19	39
არაუზრუნველყოფილი სესხები	6,965	13,355
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	**73,191**	**91,330**

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
ანალიზი დარგების მიხედვით:		
მშენებლობა	34,830	44,836
ვაჭრობა და მომსახურება	33,040	40,089
ენერგეტიკა	3,440	5,584
ფიზიკური პირები	971	611
წარმოება	-	130
სხვა	910	80
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	**73,191**	**91,330**

2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ბანკმა მიიღო არაფინანსური აქტივები უზრუნველყოფის დასაკუთრების გზით. 2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეს აქტივები 302 ათასი და ნული ლარის ოდენობით შედის სხვა აქტივებში, როგორც დასაკუთრებული აქტივები. ბანკი გეგმავს მოცემული აქტივების გაყიდვას, მაგრამ 2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ამ მიმართულებით ქმედებები არ განხორციელებულა.

ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები მოიცავს შემდეგ პროდუქტებს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
იპოთეკური სესხები	2,373	1,871
სამომხმარებლო სესხები	955	979
თანამშრომლებზე გაცემული სესხები	61	165
სხვა	355	355
	3,744	3,370
გამოკლებული: გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის ხარჯი	(2,773)	(2,759)
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	**971**	**611**

ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები, რომელთა მოცულობა აღემატება ბანკის კაპიტალის 10 პროცენტს, 2013 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილი იყო რვა კლიენტზე გაცემული სესხით (68,104 ათასი ლარი) ხოლო 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – ცხრა კლიენტზე გაცემული (81,301 ათასი ლარი) სესხებით.

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხების სრული ოდენობა გაცემულ იქნა საქართველოში მოქმედ კლიენტებზე, რაც მნიშვნელოვან გეორგრაფიულ კონცენტრაციას მოწმობს.

სესხების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი 2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის არის შემდეგი:

	კორპორატიული სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სამომხმარებლო სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – იპოთეკური სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – თანამშრომლების სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სხვა მიზნებისთვის	სულ
მიმდინარე და არა გაუფასურებული						
უზრუნველყოფილი სესხები	50,242	365	-	-	-	**50,607**
სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	4,803	-	-	-	-	**4,803**
სესხები კონტრაქტის შეცვლილი პირობებით 2013 წელში	21,798	132	-	-	-	**21,930**
სულ მიმდინარე და არა გაუფასურებული	**76,843**	**497**	**-**	**-**	**-**	**77,340**
ვადაგადაცილებული მაგრამ არა გაუფასურებული						
- 90 დღემდე ვადაგადაცილებით	45	-	-	-	-	**45**
- 90-დან 180 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	-	-	-	-	**-**
- 180-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებით	6	-	-	-	-	**6**
- 360 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	-	-	-	**-**
სულ ვადაგადაცილებული მაგრამ არა გაუფასურებული	**51**	**-**	**-**	**-**	**-**	**51**
გაუფასურებული სესხები						
- 90 დღემდე ვადაგადაცილებით	139	271	93	61	-	**564**
- 90-დან 180 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	5	-	-	-	**5**

	კორპორატიული სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სამომხმარებლო სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – იპოთეკური სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – თანამშრომლების სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სხვა მიზნებისთვის	სულ
- 180-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	7	-	-	-	**7**
- 360 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	3,706	168	2,257	-	355	**6,486**
სესხები კონტრაქტის შეცვლითი პირობებით 2013 წელში	4,721	7	23	-	-	**4,751**
სულ გაუფასურებული სესხები	**8,566**	**458**	**2,373**	**61**	**355**	**11,813**
გამოკლებული: რეზერვი სესხების გაუფასურებისთვის	**(13,240)**	**(466)**	**(2,053)**	**(45)**	**(209)**	**(16,013)**
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	**72,220**	**489**	**320**	**16**	**146**	**73,191**

სესხების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი 2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის არის შემდეგი:

	კორპორატიული სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სამომხმარებლო სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – იპოთეკური სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – თანამშრომლების სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სხვა მიზნებისთვის	სულ
მიმდინარე და არა გაუფასურებული						
უზრუნველყოფილი სესხები	43,440	323	-	-	-	**43,763**
სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	7,550	118	-	143	-	**7,811**
სესხები კონტრაქტის შეცვლითი პირობებით 2012 წელში	39,518	-	-	17	-	**39,535**
სულ მიმდინარე და არა გაუფასურებული	**90,508**	**441**	**-**	**160**	**-**	**91,109**
ვადაგადაცილებული მაგრამ არა გაუფასურებული						
- 90 დღემდე ვადაგადაცილებით	144	12	-	-	-	**156**
- 90-დან 180 დღემდე ვადაგადაცილებით	1,006	2	-	-	-	**1,008**
- 180-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	-	-	-	-	**-**
- 360 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	-	-	-	**-**
სულ ვადაგადაცილებული მაგრამ არა გაუფასურებული	**1,150**	**14**	**-**	**-**	**-**	**1,164**
გაუფასურებული სესხები						
- 90 დღემდე ვადაგადაცილებით	4,235	6	-	-	-	**4,241**
- 90-დან 180 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	13	-	-	-	**13**

	კორპორატიული სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სამომხმარებლო სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – იპოთეკური სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – თანამშრომლების სესხები	ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხები – სხვა მიზნებისთვის	სულ
- 180-დან 360 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	3	-	-	-	**3**
- 360 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	3,539	502	1,871	5	355	**6,272**
სესხები კონტრაქტის შეცვლითი პირობებით 2012 წელში	2,234	-	-	-	-	**2,234**
სულ გაუფასურებული სესხები	**10,008**	**524**	**1,871**	**5**	**355**	**12,763**
გამოკლებული: რეზერვი სესხების გაუფასურებისთვის	**(10,947)**	**(523)**	**(1,871)**	**(10)**	**(355)**	**(13,706)**
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	**90,719**	**456**	**-**	**155**	**-**	**91,330**

მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელიც მომზადებულია ფასს-ის მიხედვით, ბანკმა გამოიყენა ბას 39 "ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და გაზომვა"-ში მოცემული მეთოდოლოგია, და შექმნა პორტფელის რეზერვი გაუფასურების დანაკარგების მიხედვით, რომლებსაც ჰქონდათ ადგილი, მაგრამ მათი ინდივიდუალურ სესხებთან ასოცირება არ იყო შესაძლებელი პერიოდის დასასრულისთვის. ბანკის შიდა სესხების დახარისხების პოლიტიკაა, რომ სესხებს მიენიჭოს შემდეგი კრიტერიუმები:

- სტანდარტული სესხები – სესხები რომლებზეც საპროცენტო დავალიანების და ძირის გადახდები ხორციელდება დროულად, ხელშეკრულების პირობების გათვალისწინებით და მათზე დარიცხული რეზერვი არ აღემატება მთლიანი ღირებულების 10 პროცენტს.
- სუბ-სტანდარტული სესხები – სრულად უზრუნველყოფილი ან მათზე შესაძლო დანაკარგის რეზერვი არაუზრუნველყოფილი ნაწილის 50 პროცენტზე ნაკლებია და ამავდროულად ეს რეზერვი მთლიანი ღირებულების 10 % იდან 50 პროცენტამდეა.
- საეჭვო სესხები – შეუფასებელი უზრუნველყოფით სესხები, რომლებზეც შესაძლო დანაკარგების რეზერვი 50% - იდან 100% - მდეა და ქარმოადგენს მთლიანი ღირებულების 50 იდან 100 პრცენტამდე.
- დანაკარგიანი (ცუდი) სესხები – სესხის ამოღება შეფასებულია როგორც უმნიშვნელო, უზრუნველყოფა არ გევლინება სესხის ამოღების ალტერნატიულ წყაროდ და სესხზე დარიცხულია მთლიანი ღირებულების 100%-ის ტოლფასი რეზერვი.

ზემოთ მოცემული ცხრილის მიზნებისთვის სტანდარტული და სუბ-სტანდარტული სესხები კლასიფიცირებულნი არიან როგორც მიმდინარე და არაგაუფასურებული ან ვადაგადაცილებული და არაგაუფასურებული. საეჭვო და დანაკარგიანი (ცუდი) სესხები კლასიფიცირებულები არიან როგორც გაუფასურებული სესხები.

მიმდინარე და არაგაუფასურებული, მაგრამ კონტრაქტის პირობებშეცვლილი სესხები წარმოადგენენ ისეთი სესხების ნარჩენ ღირებულებას, რომლებიც სხვაგვარად იქნებოდნენ გაუფასურებულები რომ არ მომხდარიყო მათი კონტრაქტების ცვლილება. ვადაგადაცილებული, მაგრამ არაგაუფასურებული სესხები მოცემული ზემო ცხრილში მოიცავს ისეთ სესხებს, რომლებზეც უზრუნველყოფის ღირებულება აღემატება ვადაგადაცილებული ძირისა და დარიცხული პროცენტის მთლიან ოდენობას. ბალანსები წარმოდგენილი, როგორც ვადაგადაცილებული, მაგრამ არაგაუფასურებული, მოიცავს ასეთი სესხების მთლიან ბალანსს და არა მხლოდ ინდივიდუალურ ტრანშებს, რომლებიც ვადაგადაცილებულია. პირდაპირი ფაქტორები, რომლების გათვალისწინებითაც ბანკი იღებს გადაწყვეტილებას სესხის გაუფასურების სტატუსის შესახებ არის ვადაგადაცილებების სტატუსი და სესხთან დაკავშირებული უზრუნველყოფის რეალიზაციის შესაძლებლობა, ასეთის არსებობის შემთცევაში. ამ ყველაფრის გათვალისწინებით, ბანკმა წარმოადგინა ხანდაზმულობის ანალიზი იმ სესხებზე, რომლებიც გაუფასურებულია.

14. გასაყიდად არსებული ინვესტიციები

გასაყიდად არსებული ინვესტიციები მოიცავს:

	წილის %	31 დეკემბერი, 2013	დეკემბერი 31, 2012
დსს "გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი"	6.25%	54	54
სულ გასაყიდად არსებული ინვესტიციები		54	54

ხელმძღვანელობა დსს "გაერთიანებული კლირინგ ცენტრის" აქციებში ბანკის მიერ ფლობილი წილის სამართლიან ღირებულებას სარწმუნოდ ვერ ზომავს. ეს ინვესტიცია აღრიცხულია თვითღირებულებით. სააქციო საზოგადოებას ბოლო ფინანსური ინფორმაცია ოპერაციების შესახებ არ გამოუქვეყნებია, მისი აქციები ბაზარზე არ კოტირდება და 2013 წ. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აქციების გაყიდვის ბოლო მონაცემები საჯაროდ ხელმისაწვდომი არაა.

15. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები მოიცავს:

	მიწა	შენობები	საოფისე და კომპიუტერული მოწყობილობები	ავეჯი	სატრანსპორ-ტო საშუალებები	იჯარაში გაცემული ქონების გაუმჯობესება	სხვა	მშენებარე ობიექტები	სულ
თავდაპირველი/ გადაფასებული ღირებულებით									
1 იანვარი, 2012	1,074	534	587	78	410	44	120	5,036	7,883
შესყიდვა	8	-	57	13	11	14	47	171	321
გადატანა	-	-	1	-	-	-	-	(1)	-
რეალიზაცია	-	-	(2)	(1)	-	-	(13)	-	(16)
დეკემბერი 31, 2012	1,082	534	643	90	421	58	154	5,206	8,188
შესყიდვა	-	-	146	-	143	-	50	6	345
გადატანა	-	-	43	-	-	-	-	(43)	-
რეალიზაცია	-	-	(12)	(1)	-	-	(47)	-	(60)
დეკემბერი 31, 2013	1,082	534	820	89	564	58	157	5,169	8,473
დაგროვილი ცვეთა									
იანვარი 1, 2012	-	-	(332)	(56)	(208)	(36)	(49)	-	(681)
დარიცხული ცვეთა	-	(27)	(120)	(13)	(102)	(9)	(16)	-	(287)

	მიწა	შენობები	საოფისე და კომპიუტერული მოწყობილობები	ავეჯი	სატრანსპორ-ტო საშუალებები	იჯარაში გაცემული ქონების გაუმჯობესება	სხვა	მშენებარე ობიექტები	სულ
შემცირება რეალიზაციის შედეგად	-	-	2	1	-	-	11	-	14
დეკემბერი 31, 2012	-	(27)	(450)	(68)	(310)	(45)	(54)	-	(954)
ცვეთის დარიცხვა	-	(27)	(140)	(9)	(62)	(4)	(22)	-	(264)
შემცირება რეალიზაციის შედეგად	-	-	7	1	-	-	8	-	16
დეკემბერი 31, 2013	-	(54)	(583)	(76)	(372)	(49)	(68)	-	(1,202)
წმინდა საბალანსო ღირებულება									
2013 წ. 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**1,082**	**480**	**237**	**13**	**192**	**9**	**89**	**5,169**	**7,271**
2012 წ. 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**1,082**	**507**	**193**	**22**	**111**	**13**	**100**	**5,206**	**7,234**

2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩატარდა ბანკის კუთვნილი მიწის, შენობა-ნაგებობებისა და მიმდინარე მშენებლობის შიდა შეფასება. უძრავი ქონების ბაზრის შეფასებაზე (2013 წ. 31 დეკემბერი) დაყრდნობით, ჯგუფის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ მათ საკუთრებაში არსებული მიწის, შენობა-ნაგებობებისა და მიმდინარე მშენებლობების სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ შეცვლილა 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობასთან შედარებით. შედეგად, მიწის, შენობა-ნაგებობებისა და მიმდინარე მშენებლობების საბალანსო ღირებულება 2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად შეადგენს 1,082 ათას, 480 ათას და 5,169 ათას ლარს.

ბანკის მიერ კუთხვნილი მშენებარე შენობები იქნა გადაფასებული დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ 2011 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მათი სამართლიანი ღირებულის შესაფასებლად გამოყენებულ იქნა შემდეგი მეთოდები: დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდი (საშემოსავლო მიდგომა) და გაყიდვების შედარების მეთოდი (შედარებითი მიდგომა).

სრულად გაუფასურებული ძირითადი საშუალებები, 2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს:

	31 დეკემბერი, 2013	31 დეკემბერი, 2012
კომპიუტერები და საოფისე მოწყობილობები	282	225
ავეჯი	38	45
იჯარაში გაცემული ქონების გაუმჯობესება	58	8
სხვა	44	26
სულ სრულად გაუფასურებული ძირითადი საშუალებები	**422**	**304**

16. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზიები
თვითღირებულება	
იანვარი 1, 2012	258
შესყიდვა	41
დეკემბერი 31, 2012	299
შესყიდვა	127
დეკემბერი 31, 2013	426
დაგროვილი ამორტიზაცია	
იანვარი 1, 2012	(101)
წლის დარიცხვა	(45)
დეკემბერი 31, 2012	(146)
წლის დარიცხვა	(49)
დეკემბერი 31, 2013	(195)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
დეკემბერი 31, 2013	**231**
დეკემბერი 31, 2012	**153**

17. სხვა აქტივები

სხვა აქტივები მოიცავს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
სხვა ფინანსური აქტივები:		
მოთხოვნები სხვა ტრანსაქციებიდან	273	212
დარიცხული საპროცენტო შემოსავალი	71	101
	344	313
სხვა არაფინანსური აქტივები:		
დასაკუთრებული აქტივები	302	302
საოპერაციო ხარჯებზე გადახდილი ავანსები	81	117
საგადასახადო მოთხოვნები, მოგების გადასახადის გარდა	29	1
ძირითად საშუალებებზე გადახდილი ავანსები	22	23
სხვა	-	27
	434	470
სულ სხვა აქტივები	**778**	**783**

18. ვალდებულებები ბანკების მიმართ

ვალდებულებები ბანკების მიმართ მოიცავს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
დამფუძნებლის დეპოზიტები	51,199	67,126
რეზიდენტი კომერციული ბანკების დეპოზიტები	10,386	8,284
სხვა ბანკების საკორესპონდენტო ანგარიშები	4,779	20
სულ ვალდებულებები ბანკების მიმართ	**66,364**	**75,430**

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკების მიმართ ვალდებულებების ნაშთებში შედის დარიცხული პროცენტი, შესაბამისად, 2,174 ათასი და 527 ათასი ლარის ოდენობით.

2013 და 2012 წწ. 31 დეკემბრის მდგომარეობით დამფუძნებლის დეპოზიტი 43,130 ათასი და 58,316 ათასი ლარის ოდენობით წარმოადგენს საგარანტიო თანხას კლიენტების სესხების უზრუნველსაყოფად. აღნიშნულ დეპოზიტს ეკისრება საპროცენტო განაკვეთი 7.25%-დან 10.75%-მდე და გადახდის მაქსიმალური ვადა წარმოადგენს ერთ წელს ანგარიშგების თარიღიდან.

19. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ მოიცავს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
მოთხოვნამდე ანგარიშები	7,656	9,860
ვადიანი დეპოზიტები	6,850	9,014
სულ ვალდებულებები	**14,506**	**18,874**

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტთა ანგარიშების ნაშთები მოიცავს საპროცენტო ხარჯებს, შესაბამისად, 110 ათასი და 135 ათასი ლარის ოდენობით.

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტთა ანგარიშების ნაშთებში შედის, შესაბამისად, 321 ათასი და ნული ლარის ოდენობის საგარანტიოდ უზრუნველყოფილი დეპოზიტები.

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
ანალიზი დარგების მიხედვით:		
ფიზიკური პირები	7,571	9,085
მშენებლობა	4,853	8,423
ვაჭრობა	702	426
ენერგეტიკა	362	105
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	120	1
სამთამადნო და მინერალური გადამამუშავებელი მრეწველობა	2	-
სოფლის მეურნეობა	1	1
სხვა	895	833
სულ კლიენტთა დეპოზიტები	**14,506**	**18,874**

20. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავს:

	დეკემბერი 31, 2013	დეკემბერი 31, 2012
სხვა ფინანსური ვალდებულებები:		
კრედიტორული დავალიანება	162	134
სხვა არა-ფინანსური ვალდებულებები:		
საგადასახადო ვალდებულებები მოგების გადასახადის გარდა	4	1
სხვა	6	-
სულ სხვა ვალდებულებები	**172**	**135**

21. სუბორდინირებული სესხი

სუბორდინირებული სესხი მოიცავს:

	ვალუტა	დაფარვის ვადა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი %	საშუალო შეწონილი ეფექტური განაკვეთი	დეკემბერი 31, 2013	დაფარვის ვადა	ნომინა-ლური საპრო-ცენტო განაკვეთი %	საშუალო შეწონილი ეფექტური განაკვეთი	დეკემბერი 31, 2012
ღსს "აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი"	აშშ დოლარი	15 სექტემ-ბერი, 2017	5.25%	5.06%	12,156	15 სექტემ-ბერი, 2017	5.00%	5.00%	11,405
სულ სუბორდინირე-ბული სესხი					**12,156**				**11,405**

ბანკის გაკოტრების ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში ამ ვალის გადახდა არის ბანკის სხვა ყველა დანარჩენი კრედიტორის ვალდებულებების გადახდის შემდგომი ვალდებულება.

22. სააქციო კაპიტალი

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის დამტკიცებული, გამოშვებული და სრულად გადახდილი კაპიტალი, შესაბამისად, შეადგენს 22,688 ათას ლარს - 22,688 ჩვეულებრივ აქციას, ნომინალური ღირებულებით - 1,000 ლარი თითოზე.

23. გარანტიები და პირობითი ვალდებულებები

ბანკი თავისი ჩვეული საქმიანობის პროცესში კლიენტების მოთხოვნების დაკმაყოფილების მიზნით იყენებს ფინანსურ ინსტრუმენტებს გარე-საბალანსო რისკებით. აღნიშნული ინსტრუმენტები, რომლებიც მოიცავს სხვადასხვა ხარისხის საკრედიტო რისკს, არ არის ასახული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში.

ბანკი არასაბალანსო ვალდებულებებთან მიმართებაში იმავე საკრედიტო და მართვის პოლიტიკით ხელმძღვანელობს, რომელსაც საბალანსო ოპერაციებში იყენებს.

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, პირობითი ვალდებულებები შეადგენდა:

	31 დეკემბერი, 2013	31 დეკემბერი, 2012
პირობითი ვალდებულებები და საკრედიტო ვალდებულებები		
გაცემული გარანტიები და სხვა ვალდებულებები	17,430	13,783
სასესხო და აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების ვალდებულებები	14	1,105
სულ პირობითი და საკრედიტო ვალდებულებები	**17,444**	**14,888**

კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხაზის ლიმიტის გაზრდა მტკიცდება ბანკის მიერ თითოეული შემთხვევის განხილვის საფუძველზე და დამოკიდებულია მსესხებელის ფინანსურ მდგომარეობაზე, სესხის მომსახურებასა და სხვა პირობებზე.
2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასეთი სახის გამოუყენებელმა საკრედიტო ხაზებმა შეადგინა 14 ათასი ლარი და 1,105 ათასი ლარი, შესაბამისად.

ვალდებულებები კაპიტალურ დანახარჯებზე – 2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ გააჩნდა არსებითი ვალდებულებები კაპიტალურ დანახარჯებზე.

ვალდებულებები საოპერაციო ლიზინგზე – 2013 და 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ გააჩნდა არსებითი სალიზინგო ვალდებულებები.

სასამართლო დავები – პერიოდულად და ბიზნესის ჩვეული მსვლელობისას ბანკი პრეტენზიებს იღებდა საკუთარი კლიენტებისა და კონტრაგენტებისაგან. ხელმძღვანელობის აზრით რაიმე არსებითი დაურიცხავი ზარალი არ არის მოსალოდნელი და შესაბამისად წინამდებარე ფინანსურ ანარიშგებაში არ გათვალისწინებულა არანაირი რეზერვის ხარჯი.

გადასახადები – საქართველოს სამეწარმეო და საგადასახადო კანონმდებლობაში არსებობს ისეთი მუხლები, რომელთა ინტერპრეტაცია სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი. ასევე არსებობს საგადასახადო ორგანოების მიერ სუბიექტური გადაწყვეტილებების მიღების პრაქტიკა. აქედან გამომდინარე, იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე კონკრეტული ქმედება, რომელიც ეფუძნება ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის ბიზნეს საქმიანობის თავისებურად განსჯას არ იქნება მოწონებული საგადასახადო ორგანოების მიერ, ბანკს შეიძლება დაერიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები.

ამგვარმა უზუსტობებმა შეიძლება თავი იჩინოს ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაში, გაუფასურების და დანაკარგების რეზერვის ხარჯის დადგენასთან მიმართებაში. ასეთი უზუსტობა დამატებით შეიძლება უკავშირდებოდეს კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და მოთხოვნების გაუფასურების დანაკარგების რეზერვისა და რეზერვის აღდგენაში დროებითი სხვაობების შეფასებას და დასაბეგრი მოგების შემცირებას. ბანკის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ მათ გადაიხადეს საგადასახადო კანონით მოთხოვნილი გადასახადები და რომ დამატებითი რეზერვების შექმნა ფინანსურ ანგარიშგებაში არ არის საჭირო.

საოპერაციო გარემო – პირის ძირითადი საქმიანობა ხორციელდება საქართველოში. ქვეყნის საქმიან გარემოზე მოქმედი კანონმდებლობა და მარეგულირებელი წესები ხშირად იცვლება, რამაც შეიძლება რისკის ქვეშ დააყენოს ბანკის აქტივები პოლიტიკური და ბიზნეს გარემოს შესაძლო უარყოფითი ცვლილების გამო.

საქართველო, როგორც განვითარებადი ბაზარი ხასიათდება ისეთი რისკებით, რომლებიც არ არსებობს განვითარებულ ბაზარზე, მათ შორის ეკონომიკური, პილიტიკური და სოციალური, იურიდიული და საკანონმდებლო რისკებით. როგორც წარსულში ხდებოდა, რეალურ, ან მოსალოდნელ ფინანსურ პრობლემებს, ან განვითარებად ეკონომიკაში ინვესტიციების ჩადებასთან დაკავშირებული მოსალოდნელი რისკების ზრდას შეეძლო უარყოფითად ემოქმედა საქართველოში საინვესტიციო კლიმატზე და ზოგადად საქართველოს ეკონომიკაზე.

შედეგად, წესები და კანონები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბიზნესზე საქართველოში, კვლავ ექვემდებარება სწრაფ ცვლილებებს. საქართველოში საგადასახადო, სავალუტო და საბაჟო კანონმდებლობის ინტერპრეტაცია სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი, და სხვა კანონიერი და ფისკალური დაბრკოლებები სირთულეებს უქმნის საქართველოში ამჟამად მომუშავე საწარმოებს. საქართველოს მომავალი ეკონომიკური მიმართულება მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული ხელისუფლების მიერ განხორციელებულ ეკონომიკურ, ფისკალურ და ფულადი ღონისძიებების ეფექტურობაზე, საკანონმდებლო, რეგულირების და პოლიტიკური განვითარების პარალელურად.

გლობალურმა ფინანსურმა კრიზისმა, რომელმაც უარყოფითი გავლენა მოახდინა საქართველოს კაპიტალისა და საკრედიტო ბაზრებზე 2009 და 2010 წლებში ჩაიარა და 2012 და 2013 წლიდან საქართველოს ეკონომიკამ ზრდა დაიწყო. თუმცა, ისევ არსებობს არსებითი ეკონომიური გაურკვევლობა. გლობალურ ფინანსურ სისტემაში არსებულმა სისტემური რისკებით გამოწვეულმა უარყოფითმა ცვლილებებმა, მათ შორის საკრედიტო გარემოს შეზღუდვამ შეიძლება შეანელოს ან ხელი შეუშალოს ეკონომიკის განვითარებას საქართველოში, უარყოფითად იმოქმედოს კაპიტალის ხელმისაწვდომობაზე და ღირებულებაზე კომპანიისთვის და უფრო ზოგადად მის საქმიანობაზე, ოპერაციების შედეგებზე და ფინანსურ მდგომარეობასა და პერსპექტივებზე.

24. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

ქვემოთ მოცემულია ინფორმაცია ბანკსა და დაკავშირებულ მხარეებს შორის განხორციელებული ოპერაციების შესახებ:

	31 დეკემბერი, 2013		31 დეკემბერი, 2012	
	დაკავშირე-ბული მხარეების ნაშთები	კატეგორია ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით	დაკავშირე-ბული მხარეების ნაშთები	კატეგორია ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	6,346	22,651	12,080	17,360
- *დამფუძნებელი*	6,189		12,080	
- *კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ*	157		-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები, სულ	61	89,204	4,900	105,036
- *ბანკის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	61		79	
- *სხვა დაკავშირებული მხარეები*	-		4,821	
გაუფასურების დანაკარგების რეზერვი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე	-	(16,013)	(9)	(13,706)
- *ბანკის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	-		(9)	
ვალდებულებები ბანკების მიმართ	51,199	66,364	67,126	75,430
- *დამფუძნებელი*	51,199		67,126	
კლიენტთა დეპოზიტები	908	14,506	127	18,874
- *სხვა დაკავშირებული მხარეები*	842		-	
- *ბანკის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	50		127	
- *აქციონერები*	16		-	
სუბორდინირებული სესხები	12,156	12,156	11,405	11,405
- *დამფუძნებელი*	12,156		11,405	

დირექტორებისა და უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება მოიცავს:

	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წელი		2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წელი	
	ტრანზაქციები დაკავში- რებულ მხარეებთან	კატეგორია კონსოლიდი- რებული ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით	ტრანზაქციები დაკავში- რებულ მხარეებთან	კატეგორია კონსოლიდი- რებული ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით
უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება:				
- თანამშრომელთა მოკლევადიანი ანაზღაურება	660	1,348	467	1,607
სულ	**660**	**1,348**	**467**	**1,607**

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისათვის სრული მოგება-ზარალის ანგარიში მოიცავს შემდეგ თანხებს, რომლებიც დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციების შედეგად წარმოიშვა:

	2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წელი		2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წელი	
	ტრანზაქციები დაკავში- რებულ მხარეებთან	კატეგორია ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით	ტრანზაქციები დაკავში- რებულ მხარეებთან	კატეგორია ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით
საპროცენტო შემოსავალი	488	14,747	152	10,928
- დამფუძნებელი	-		-	
- სხვა დაკავშირებული მხარეები	477		144	
- ბანკის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	11		8	
საპროცენტო ხარჯი	(5,757)	(6,993)	(2,332)	(3,288)
- დამფუძნებელი	(5,757)		(2,322)	
საკომისიო შემოსავლები	409	976	2,376	3,100
- დამფუძნებელი	409		2,376	
				-
საოპერაციო ხარჯები	(660)	(3,181)	(467)	(3,017)
- ბანკის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	(660)		(467)	

25. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულება წარმოადგენს თანხას, რომელზეც ინსტრუმენტი შეიძლება გაიცვალოს გარიგების მოსურნე გათვითცნობიერებულ მხარეებს შორის კომერციული ოპერაციის შედეგად, გარდა სალიკვიდაციო და იძულებითი გარიგებებისა.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება მიახლოებულია საბალანსო ღირებულებასთან

მოკლევადიანი (3 თვეზე ნაკლები) ფინანსური აქტივები და ვალდებულებების შემთხვევაში იგულისხმება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მიახლოებულია სამართლიან ღირებულებასთან. ეს დაშვება აგრეთვე ვრცელდება მოთხოვნამდე ანაბრებზე და შემნახველ ანგარიშებზე, რომელთა დაფარვის ვადა განსაზღვრული არ არის.

სხვა ბანკებისთვის გაცემული სესხები, ვალდებულებები სხვა ბანკებისა და კლიენტების მიმართ

ბანკებისთვის გაცემული სესხებისა და სხვა ბანკებისა და კლიენტების მიმართ ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დაფარვის ვადის მქონე სესხების საბაზრო განაკვეთების საფუძველზე, რომლებსაც ადგილი ჰქონდათ ბალანსში მათი გატარების დღეს.

სუბორდინირებული სესხი

სუბორდინირებული სესხის სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხდება დისკონტირებული ფულადი სახსრების ანალიზზე დაყრდნობით მიღებული საფასო მოდელების შესაბამისად, რომლებიც დაფუძნებულია ანალოგიურ ინსტრუმენტებთან მიმართებაში არსებულ საბაზრო გარიგებებზე.

სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ძირითადად წარმოდგენილია მოკლევადიანი დებიტორული და კრედიტორული ვალდებულებების სახით, ამდენად საბალანსო ღირებულება ითვლება მათი სამართლიანი ღირებულების სათანადო შეფასებად.

კლიენტებისთვის გაცემული სესხები და ავანსები

ფიზიკური პირებისთვის სესხებისა და ავანსების გაცემა ხდება როგორც ცვლადი, ასევე ფიქსირებული განაკვეთების საფუძველზე. იმის გამო, რომ საქართველოში ასეთი სესხებისა და ავანსების აქტიური მეორადი ბაზარი არ არის, ამ პორტფელის საიმედო საბაზრო ღირებულების დადგენა შეუძლებელია.

ფიქსირებული განაკვეთი – ზოგიერთ უზრუნველყოფილ სესხს ფიქსირებული განაკვეთი აქვს. სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დაფარვის ვადის მქონე სესხების საბაზრო განაკვეთების საფუძველზე, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა ბალანსში მათი გატარების დღეს.

იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არ არის ასახული სამართლიანი ღირებულებით ფინასური მდგომარეობის ანგარიშში მოცემულია ქვემოთ, ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ საკორესპონდენტო საბალანსო ღირებულებასთან ერთად:

	დეკემბერი 31, 2013		დეკემბერი 31, 2012	
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	17,274	17,274	14,188	14,188
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	22,651	22,651	17,360	17,360
კლიენტებზე გაცემული სესხები	73,191	75,033	91,330	91,330
გასაყიდად არსებული ინვესტგიციები	54	54	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	344	344	313	313
ვალდებულებები ბანკების მიმართ	66,364	66,364	75,430	75,430
კლიენტთა დეპოზიტები	14,506	15,086	18,874	18,874
სუბორდინირებული სესხი	12,156	12,156	11,405	11,405
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	162	162	134	134

26. კაპიტალის რისკის მართვა

ბანკი საკუთარ კაპიტალს მართავს იმისათვის, რომ საწარმომ ფუნქციონირების გაგრძელება შეძლოს და აქციონერების მიერ მიღებული უკუგება მაქსიმალური გახადოს სესხისა და კაპიტალის ნაშთების ოპტიმიზაციის საშუალებით.

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობა სხვა ღონისძიებებთან ერთად მონიტორინგს ექვემდებარება 1988 წელს ბაზელის კომიტეტის დადგენილ მაჩვენებლებზე და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ბანკის მეთვალყურეობისას დადგენილ კოეფიციენტებზე დაყრდნობით.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული კოეფიციენტების მონიტორინგი ხორციელედება ყოველთვიური ანგარიშის სახით, რომელიც გენერალური დირექტორისა და ფინანსური მენეჯერის შემოწმების შემდეგ ხელმოწერილი წარედგინება სებ-ს. კაპიტალის მენეჯმენტის სხვა მიზნები მუდმივად განიხილება.

სებ-ის მიერ დადგენილი მიმდინარე კაპიტალით ბანკები ვალდებულნი არიან : ა) ფლობდნენ სააქციო კაპიტალის მინიმალურ დონეს - 12,000,000 ლარი; ბ) შეინარჩუნონ რისკების მიხედვით შეწონილი აქტივები მარეგულირებელი კაპიტალის კოეფიციენტი და რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები („საწესდებო კაპიტალის კოეფიციენტი") დადგენილი 12 % ან მეტი და გ) შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები (პირველადი კაპიტალის კოეპიციენტი) დადგენილი 8 % ან მეტი.

2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკმა კაპიტალისათვის ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ყველა მოთხოვნა დააკმაყოფილა.

ბანკის კაპიტალის სტრუქტურა მოიცავს კაპიტალს, გამოშვებულ კაპიტალს, რეზერვებს და გაუნაწილებელ მოგებას, როგორც წარმოდგენილია კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიშში.

დირექტორთა საბჭო კაპიტალის სტრუქტურას წელიწადში ორჯერ განიხილავს. საბჭო ითვალისწინებს კაპიტალის ღირებულებას და კაპიტალის თითოეულ კლასთან დაკავშირებულ რისკს. დირექტორთა საბჭოს რეკომენდაციებზე დაყრდნობით ბანკი აბალანსებს საერთო კაპიტალის სტრუქტურას დივიდენდების გადახდით, ახალი აქციების გამოშვებით და ახალი სესხების გაცემით, ან არსებული სესხების დაფარვით.

შემდეგ ცხრილში გაანალიზებულია ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობა ბაზელის კომიტეტის მიერ დადგენილი პრინციპების შესაბამისად:

	31 დეკემბერი, 2013	31 დეკემბერი, 2012
მოძრაობა პირველად კაპიტალში:		
1 იანვარი	25,241	23,053
წმინდა წლიური მოგება	2,325	2,188
დეკემბერი 31	27,566	25,241

	31 დეკემბერი, 2013	31 დეკემბერი, 2012
საზედამხედველო კაპიტალის შემადგენლობა:		
პირველადი კაპიტალი:		
სააქციო კაპიტალი	22,688	22,688
გაუნაწილებელი მოგება	4,826	2,501
გადაფასების რეზერვი	52	52
სულ შესაბამისი პირველადი კაპიტალი	27,566	25,241
სუბორდინირებული სესხები	12,156	11,405
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	39,722	36,646
კაპიტალის კოეფიციენტები:		
პირველადი კაპიტალი	53.27%	54.26%
სულ კაპიტალი	76.77%	78.78%

31 დეკემბერი 2013 და 2012 ის მდგომარეობით, ბანკმა კაპიტალის ადეკვატურობის გამოსათვლელად მთლიან კაპიტალში შეიყვანა სუბორდინირებული სესხის თანხა, რომელის ოდენობაც არ აღემატება პირველადი კაპიტალის 50%-ს. ბანკის გაბანკროტების ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში, ამ სესხის გადახდა მოხდება მხოლოდ სხვა ვალდებულებების და კრედიტორების მოთხოვნების დაფარვის შემდგომ.

27. რისკის მართვის პოლიტიკა

რისკების მართვა მნიშვნელოვან როლს ასრულებს საბანკო საქმიანობაში და არის ბანკის ოპერაციების მნიშვნელოვანი ელემენტი. ბანკის საქმიანობისათვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკები მოიცავს:

- საკრედიტო რისკს;
- ლიკვიდობის რისკს;
- საბაზრო რისკს.

ბანკი აღიარებს, რომ რისკის ეფექტიანი და ქმედითი მართვის პროცესების არსებობა მნიშვნელოვანია. ამისათვის ბანკმა დაადგინა რისკის მართვის გარემო, რომლის უმთავრესი მიზანია ბანკი დაიცვას რისკისაგან და საშუალება მისცეს მიაღწიოს საკუთარ მიზნებს. რისკის მართვის გარემოს საშუალებით.

საკრედიტო რისკი

ბანკს გააჩნია საკრედიტო რისკი, რომელიც იმაში მდგომარეობს, რომ ფინანსურ ინსტრუმენტთან დაკავშირებულმა რომელიმე მხარემ, შეიძლება, ვერ შეძლოს დაკისრებული ვალდებულების შესრულება, რის შედეგადაც მეორე მხარეს მიადგება ფინანსური ზარალი.

მეტწილად საკრედიტო რისკი წარმოიშობა ბანკების გაცემული სესხებისა და გარესაბალანსო საკრედიტო ვალდებულებებისაგან. რისკის ანგარიშგების მიზნებისათვის ბანკი განიხილავს ყველა ელემენტს საკრედიტო რისკის გამოვლინებებისას, როგორიცაა ინდივიდუალური კონტრაგენტის სპეციფიკური რისკი, საკრედიტო გარემოს დეფოლტის რისკი და ინდუსტრიული რისკი. ბანკი ადგენს საკრედიტო რისკის დონეს შეზღუდვების შემოღებით მიღებული რისკის მოცულობაზე ერთ მსესხებელზე ან მსესხებელის ჯგუფებზე და ინდუსტრიის სეგმენტებზე. შეზღუდვების ფაქტიური გამოვლინებები მოწმდება ყოველკვირეულად.

საკრედიტო რისკის მართვა და მონიტორინგი ხორციელდება ბანკის ხელმძღვანელთა საბჭოს მიერ დაწესებულ ლიმიტებში. ბანკში დაარსებულია საკრედიტო კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია ინდივიდუალური მსესხებლების საკრედიტო ლიმიტების დამტკიცებაზე:

- დამფუძნებელი ბანკის საკრედიტო კომიტეტი ვალდებულია განიხილოს და დაამტკიცოს ყველა სესხი 1,000 ათასი აშშ დოლარის ლარში ექვივალენტის ზემოთ. ის ასევე პასუხისმგებელია მისცეს მითითებები ბანკის საკრედიტო კომიტეტს ყველა სხვა გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით;
- ბანკის საკრედიტო კომიტეტი განიხილავს და ამტკიცებს ყველა თანხას 1,000 ათასი აშშ დოლარის ლარში ექვივალენტის ქვემოთ. საკრედიტო კომიტეტი იკრიბება ყოველკვირეულად.

საკრედიტო რისკისადმი დაქვემდებარება ასევე ფასდება და იმართება ნაწილობრივ უზრუნველყოფის, ქონებაზე იპოთეკური ინტერესების, აქტივებისა და ფასიანი ქაღალდების გირავნობის სახით და სხვა უზრუნველყოფის, პერსონალური და კორპორატიული გარანტიების ჩათვლით, კონტროლით და მონიტორინგით. მიუხედავად იმისა, რომ უზრუნველყოფა მნიშვნელოვანი შემამსუბუქებელი ფაქტორია საკრედიტო რისკის შეფასებისას, ეს არის ბანკის პოლიტიკა, რომ დარწმუნდეს კლიენტების მიერ სესხების დაფარვის შესაძლებლობაში, ვიდრე დაეყრდნოს მხოლოდ თავდებობას. გირაო ითვლება დაფარვის მეორად წყაროდ. ზოგიერთ გამონაკლის შემთხვევაში, რაც დამოკიდებულია კლიენტის სტაბილურობაზე ან პროდუქტის ტიპზე და მოცულობაზე, ობიექტები შეიძლება იყოს არაუზრუნველყოფილი.

კრედიტის გახანგრძლივების ვალდებულება წარმოადგენს სესხების, გარანტიების ან აკრედიტივების სახით გასაცემი დამატებითი კრედიტის გამოუყენებელ ნაწილს. რაც შეეხება კრედიტის გახანგრძლივების ვალდებულებაზე მოქმედ საკრედიტო რისკს, ამ თვალსაზრისით, ბანკმა შესაძლოა განიცადოს გამოუყენებელი ვალდებულების შესაბამისი თანხის ტოლი ზარალი. მიუხედავად ამისა, ზარალის სავარაუდო თანხა ნაკლებია მთლიან გამოუყენებელ ვალდებულებაზე, ვინაიდან კრედიტის გახანგრძლივების ვალდებულება პირობითია და დამოკიდებულია კლიენტის მიერ სპეციფიურ საკრედიტო სტანდარტების დაკმაყოფილებაზე. ბანკი აკონტროლებს საკრედიტო ვალდებულებების ვადიანობას, ვინაიდან გრძელვადიან ვალდებულებებზე, როგორც წესი, უფრო დიდი საკრედიტო რისკი მოქმედებს, ვიდრე მოკლევადიან ვალდებულებებზე.

საკრედიტო რისკისადმი დაქვემდებარების მაქსიმალური ოდენობა

ბანკის მაქსიმალური საკრედიტო რისკი ცვალებადია და დამოკიდებულია როგორც ინდივიდუალურ რისკებზე, ასევე საბაზრო ეკონომიკასთან დაკავშირებულ ზოგად რისკებზე.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია საბალანსო და გარე-საბალანსო აქტივების მაქსიმალური საკრედიტო რისკი. ბალანსში ფინანსურ აქტივებზე მაქსიმალური დაქვემდებარება უტოლდება აქტივების საბალანსო ღირებულებას გაქვითვამდე და უზრუნველყოფამდე. იმ შემთხვევაში თუ უზრუნველყოფა და ფასიანი ქაღალდები გაუფასურებულია და პირობითი ვალდებულებები, ან კრედიტის გაცემის ვალდებულება არ სრულდება, ბანკის წინაშე არსებული მაქსიმალური საკრედიტო რისკი წარმოდგენილია ამ ინსტრუმენტების კონტრაქტით გათვალისწინებული ღირებულებით.

	მაქსიმალური დაქვემდებარება	
	31 დეკემბერი, 2013	31 დეკემბერი, 2012
ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	16,157	12,494
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	22,651	17,360
კლიენტებზე გაცემული სესხები	73,191	91,330
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	344	313
გაცემული გარანტიები და მსგავსი ვალდებულებები	17,430	13,783
სასესხო გარანტიები და აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	14	1,105

არასაბალანსო რისკი

არასაბალანსო რისკების სამართავად ბანკი ძირითადად იყენებს რისკის მართვის იმავე პოლიტიკას რითაც სარგებლობს საბალანსო რისკების მართვისას. რას შეეხება სესხის გაცემისა და კლიენტებისა და კონტრაგენტების ვალდებულებებს, ბანკი იყენებს იმავე საკრედიტო მართვის პოლიტიკას რითაც სარგებლობს სესხებისა და ავანსების შემთხვევაში. მოთხოვნილი უზრუნველყოფა დამოკიდებული იქნება კონტრაგენტის სიძლიერესა და გარიგების სპეციფიკაზე.

გეოგრაფიული კონცენტრაცია

აქტივების და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი აკონტროლებს ბანკის საქმიანობის შესაბამისობას კანონმდებლობის და რეგულირების მოთხოვნების მიმართ და მათ გავლენას ბანკის საქმიანობაზე. ბანკის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები 2013 და 2012 წლებში კონცენტრირებული იყო საქარველოში.

აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია წარმოდგენილია ქვემოთ:

	საქართველო	სხვა არა ეთგო-ს ქვეყნები	ეთგო-ს ქვეყნები	31 დეკემბერი,, 2013 შულ
ფინანსური აქტივები				
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	17,274	-	-	17,274
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	10,523	6,346	5,782	22,651
კლიენტებზე გაცემული სესხები	73,149	42	-	73,191
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	54	-	-	54
სხვა ფინანსური აქტივები	344	-	-	344
სულ ფინანსური აქტივები	**101,344**	**6,388**	**5,782**	**113,514**
ფინანსური ვალდებულებები				
ბანკების დეპოზიტები	10,386	51,199	4,779	66,364
კლიენტების ანგარიშები	860	6,268	7,378	14,506
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	162	-	-	162
სუბორდინირებული სესხები	-	12,156	-	12,156
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**11,408**	**69,623**	**12,157**	**93,188**
ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა პოზიცია	**89,936**	**(63,235)**	**(6,375)**	

	საქართველო	სხვა არა ეთგო-ს ქვეყნები	ეთგო-ს ქვეყნები	31 დეკემბერი,, 2012 შულ
ფინანსური აქტივები				
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	14,188	-	-	14,188
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	2,719	12,224	2,417	17,360
კლიენტებზე გაცემული სესხები	66,598	24,732	-	91,330
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	54	-	-	54
სხვა ფინანსური აქტივები	313	-	-	313
სულ ფინანსური აქტივები	**83,872**	**36,956**	**2,417**	**123,245**
ფინანსური ვალდებულებები				
ბანკების დეპოზიტები	8,304	67,126	-	75,430
კლიენტების დეპოზიტები	10,048	8,316	510	18,874
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	134	-	-	134
სუბორდინირებული სესხები	-	11,405	-	11,405
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**18,486**	**86,847**	**510**	**105,843**
ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა პოზიცია	**65,386**	**(49,891)**	**1,907**	

უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის მოთხოვნის რაოდენობა და სახეობა დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე, უზრუნველყოფის სახეობებისა და შეფასების პარამეტრების განსაზღვრა ხდება დანერგილი ინსტრუქციების საფუძველზე. უზრუნველყოფის ძირითადი სახეობებია:

- კომერციული დაკრედიტების შემთვევაში უძრავი ქონება, მარაგები, გარანტიები, ტრანსპორტი და მოწყობილობა.
- საცალო დაკრედიტების შემთვევაში საცხოვრებელი ქონება, გარანტიები, ტრანსპორტი და მოწყობილობა.

მიმდინარე წლის განმავლობაში ბანკი დაეუფლა მიწასა და შენობებს რომელთა საბალანსო ღირებულება შეადგენს 302 ათას ლარს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის შედგენის თარიღისათვის და რომელიც გაყიდვის პროცესშია.

ხელმძღვანელობა ახორციელებს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, შესაბამისი ხელშეკრულების მიხედვით დამატებითი უზრუნველყოფის მოთხოვნას და უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების კონტროლს შესაბამისი მიმდინარე გაუფასურების გათვალისწინებით.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების ტიპის მიხედვით

ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება მიმდინარე საკრედიტო რეიტინგის მიხედვით, რომელიც გამოსცეს საერთაშორისო სააგენტოებმა "Fitch", "Standard & Poor's" და "Moody's"-მა. უმაღლესი შეფასება არის AAA. საინვესტიციო ფინანსურ აქტივებს გააჩნიათ შეფასება AAA-დან BBB-მდე. ფინანსური აქტივები, რომელთა შეფასება BBB-ზე ნაკლებია კლასიფიცირდება, როგორც სპეკულატიური რეიტინგის მქონე.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში აღწერილია ბანკის მიერ ფლობილი ისეთი ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგები, რომლებიც არც ვადაგასულია და არც გაუფასურებული:

2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	AAA	AA	A	BBB	<BBB	შეუფა-სებელი	სულ
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	-	5,779	-	2	16,763	107	22,651
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	-	-	-	-	73,191	73,191
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	344	344
2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით							
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	2,417	-	-	12,224	2,705	14	17,360
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	-	-	-	-	91,330	91,330
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	313	313

ბანკი ახორციელებს მრავალ გარიგებას კონტრაგენტებთან, რომელთაც არ გააჩნიათ საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებული რეიტინგი. ბანკს არ აქვს შემუშავებული შიდა სარეიტინგო მოდელი კონტრაგენტების რეიტინგის განსასაზღვრად, რომელიც იქნება საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოებთან შესაბამისობაში.

2013 და 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ნაშთებმა საქართველოს ეროვნულ ბანკში შესაბამისად შეადგენდა 16,157 ათას და 12,494 ათას ლარ. საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების მიხედვით შეესაბამებოდა საინვესტიციო დონეს < BBB.

საბანკო ინდუსტრია, როგორც წესი, საკრედიტო რისკებს განიცდის კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ბანკთაშორის დეპოზიტების კუთხით. კლიენტებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში ეს რისკები კონცენტრირებულია საქართველოში. ხორციელდება რეგულარული მონიტორინგი, რათა ბანკის მიერ რისკის მენეჯმენტის პოლიტიკის ფარგლებში დაწესებული საკრედიტო ლიმიტები და კრედიტუნარიანობა არ დაირღვეს.

ლიკვიდობის რისკი

<u>ლიკვიდობის რისკის მართვა</u>

ლიკვიდობის რისკი ეხება დეპოზიტების გადინების და სხვა ფინანსური ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად საკმარისი სახსრების არსებობას, რომლებიც უკავშირდება ფინანსურ ინსტრუმენტებს მათი დაფარვის ვადის დადგომისას.

აქტივების და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი აკონტროლებს ზემოთ აღნიშნულ რისკებს ვადიანობის ანალიზის საფუძველზე, რომელიც განსაზღვრავს ბანკის სტრატეგიას შემდგომი ფინანსური პერიოდისათვის. მიმდინარე ლიკვიდობის კონტროლი ხორციელდება სახაზინო დეპარტამენტის მიერ, რომლის ფუნქციაც არის ფულად ბაზრებზე გარიგებების დადება, მიმდინარე ლიკვიდობის შენარჩუნება და ფულადი ნაკადების ოპტიმიზაცია.

ლიკვიდობის რისკის სამართავად, ბანკი ახორციელებს კლიენტების და ბანკის ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების ყოველდღიურ მონიტორინგს, რაც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილს. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტებს ხელმისაწვდომი სახსრების მინიმალურ პროპორციაზე გასანაღდებელი დეპოზიტების უზრუნველსაყოფად და ბანკთაშორისი და სხვა სასესხო წყაროს მინიმალურ დონეზე, რომელიც აუცილებელია იმისათვის, რომ დაკმაყოფილდეს განაღდება მოთხოვნის მოულოდნელი წარმოქმნისას.

ლიკვიდობისა და საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი:

(ა) ფინანსური ვალდებულებების დაფარვის პირობა, რომელიც იანგარიშება ფინანსური ვალდებულებების (ძირისა და პროცენტის თანხების) არადისკონტირებული ფულადი სახსრების მოძრაობისთვის ადრეული თარიღით, როდესაც ბანკი ვალდებული იქნება დაფაროს ვალდებულება; და (ბ) ფინანსური აქტივების დაფარვის პირობა, რომელიც იანგარიშება ფინანსურ აქტივებზე (პროცენტის ჩათვლით) არადისკონტირებული ფულადი სახსრების მოძრაობისთვის და რომელიც მიღებული იქნება აქტივებზე დაფარვის საკონტრაქტო პირობაზე დაყრდნობით, იმ შემთხვევის გამოკლებით, როდესაც ბანკი ვარაუდობს, რომ ფულადი სახსრების შემოდინება სხვა დროსაა მოსალოდნელი.

სააქციო "საზოგადოება აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი – საქართველო"

ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანდართული შენიშვნები (გაგრძელება)
2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათასობით ლარში)

	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	განუსაზღვრელი ვადით	2013 წლის 31 დეკემბერი, სულ
ფინანსური აქტივები							
ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	15,597	-	-	-	-	-	15,597
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	16,557	-	-	-	-	-	16,557
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,234	7,324	54,404	5,815	3,414	-	73,191
სულ საპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური აქტივები	34,388	7,324	54,404	5,815	3,414	-	105,345
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	1,677	-	-	-	-	-	1,677
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	6,094	-	-	-	-	-	6,094
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	-	-	-	-		54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	109	197	38	-	-	-	344
სულ არასაპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური აქტივები	7,880	197	38	-	-	54	8,169
სულ ფინანსური აქტივები	**42,268**	**7,521**	**54,442**	**5,815**	**3,414**	**54**	**113,514**
ფინანსური ვალდებულებები:							
ბანკების დეპოზიტები	11,967	2,663	51,704	-	-	-	66,334
კლიენტების ანგარიშები	539	15	496	5,779	21	-	6,850
სუბორდინირებული სესხები	-	-	-	12,156	-	-	12,156
სულ საპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური ვალდებულებები	12,506	2,678	52,200	17,935	21	-	85,340
ბანკების დეპოზიტები	30	-	-	-	-	-	30
კლიენტების ანგარიშები	7,656	-	-	-	-	-	7,656
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	162	-	-	-	-	-	162
სულ არასაპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური ვალდებულებები	7,848	-	-	-	-	-	7,848
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**20,354**	**2,678**	**52,200**	**17,935**	**21**	**-**	
საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობიარობა	21,882	4,646	2,204	(12,120)	3,393	-	
საპროცენტო შემოსავლის ჯამური მგრძნობიარობა	21,882	26,528	28,732	16,612	20,005	20,005	
ლიკვიდობის დეფიციტი	21,914	4,843	2,242	(12,120)	3,393	54	
ლიკვიდობის ჯამური დეფიციტი	21,914	26,757	28,999	16,879	20,272	20,326	

	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	განუსაზღვრელი ვადით	2012 წლის 31 დეკემბერი, სულ
ფინანსური აქტივები							
ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	11,896	-	-	-	-	-	11,896
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	17,054	-	-	-	-	-	17,054
კლიენტებზე გაცემული სესხები	34,516	2,316	46,170	8,328	-	-	91,330
სულ საპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური აქტივები	63,466	2,316	46,170	8,328	-	-	120,280
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	2,292	-	-	-	-	-	2,292
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	306	-	-	-	-	-	306
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	241	-	72	-	-	-	313
სულ არასაპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური აქტივები	2,839	-	72	-	-	54	2,965
სულ ფინანსური აქტივები	**66,305**	**2,316**	**46,242**	**8,328**	**-**	**54**	**123,245**
ფინანსური ვალდებულებები:							
ბანკების დეპოზიტები	37,128	1,682	36,600	-	-	-	75,410
კლიენტების ანგარიშები	102	13	134	8,752	13	-	9,014
სუბორდინირებული სესხები	-	-	-	-	11,405	-	11,405
სულ საპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური ვალდებულებები	37,230	1,695	36,734	8,752	11,418	-	95,829
ბანკების დეპოზიტები	20	-	-	-	-	-	20
კლიენტების ანგარიშები	9,860	-	-	-	-	-	9,860
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	134	-	-	-	-	-	134
სულ არასაპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური ვალდებულებები	10,014	-	-	-	-	-	10,014
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**47,244**	**1,695**	**36,734**	**8,752**	**11,418**	**-**	
საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობიარობა	26,236	621	9,436	(424)	(11,418)	-	
საპროცენტო შემოსავლის ჯამური მგრძნობიარობა	26,236	26,857	36,293	35,869	24,451	24,451	
ლიკვიდობის დეფიციტი	19,061	621	9,508	(424)	(11,364)	54	
ლიკვიდობის ჯამური დეფიციტი	19,061	19,682	29,190	28,766	17,402	17,456	

ზემოთ მოცემულ ცხრილში დაფარვის პირობები შეესაბამება კონტრაქტით გათვალისწინებულ პირობებს. თუმცა, ფიზიკურ პირებს უფლება აქვთ შეწყვიტონ ანაბრის ხელშეკრულება ვადაზე ადრე ეფექტური კანონის შესაბამისად.

შემდეგი ცხრილი დეტალურად წარმოადგენს ბანკის დარჩენილ საკონტრაქტო ვალდებულებებს გადახდის წინასწარ შეთანხმებული პერიოდით. ცხრილი შედგა არადისკონტირებული ფულადი სახსრების შემოდინების საფუძველზე ბანკის მიერ მათი დაფარვის ყველაზე ადრეული თარიღის გათვალისწინებით. ცხრილი მოიცავს პროცენტისა და ძირითადი თანხის ფულადი სახსრების მოძრაობას. იმის გათვალისწინებით, რომ საპროცენტო შემოსავლები ემყარება ცვლად საპროცენტო განაკვეთს, არადისკონტირებული თანხები გამომდინარეობს საპროცენტო განაკვეთის მრუდებიდან საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. კონტრაქტით გათვალისწინებული დაფარვის ვადა ემყარება ბანკის მიერ დაფარვის ყველაზე ადრეულ თარიღს.

	საშუალო შეწონილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	განუსაზღვრელი ვადა	დეკემბერი 31, 2013 სულ
ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები								
ვალდებულებები ბანკების მიმართ	6.59%	14,317	633	53,276	-	-	-	68,226
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	8.28%	161	97	445	2,954	4,344	-	8,001
სუბორდინირებული სესხი	5%	54	105	481	13,883	-	-	14,523
სულ ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ფინანსური ვალდებულებები		14,532	835	54,202	16,837	4,344	-	90,750
არასაპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები								
ვალდებულებები ბანკების მიმართ		30	-	-	-	-	-	30
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ		7,656	-	-	-	-	-	7,656
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		162	-	-	-	-	-	162
ვალდებულებები გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზების მიმართ		-	-	14	-	-	-	14
გარანტიები		37	5,712	5,713	5,968	-	-	17,430
სულ არასაპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ვალდებულებები გარანტიებისა და საკრედიტო ხაზის ვალდებულებების ჩათვლით		7,885	5,712	5,727	5,968	-	-	25.292
სულ ფინანსური ვალდებულებები		**22,417**	**6,547**	**59,929**	**22,805**	**4,344**	**-**	**116,042**

	საშუალო შეწონილი ეფექტური საპროცენ-ტო განაკვეთი	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	განუსაზღვრელი ვადა	დეკემბერი 31, 2012 სულ
ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები								
ვალდებულებები ბანკების მიმართ	5.43%	37,819	1,100	36,858	-	-	-	75,777
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	8.96%	203	131	600	3,979	6,041	-	10,954
სუბორდინირებული სესხი	5.00%	50	96	440	2,923	10,938	-	14,447
სულ ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ფინანსური ვალდებულებები		38,072	1,327	37,898	6,902	16,979	-	101,178
არასაპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები								
ვალდებულებები ბანკების მიმართ		20	-	-	-	-	-	20
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ		9,860	-	-	-	-	-	9,860
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		134	-	-	-	-	-	134
ვალდებულებები გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზების მიმართ		-	115	990	-	-	-	1,105
გარანტიები		232	3,003	3,564	6,984	-	-	13,783
სულ არასაპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ვალდებულებები გარანტიებისა და საკრედიტო ხაზის ვალდებულებების ჩათვლით		10,246	3,118	4,554	6,984	-	-	24,902
სულ ფინანსური ვალდებულებები		**48,318**	**4,445**	**42,452**	**13,886**	**16,979**	**-**	**126,080**

ფინანსური გარანტიის კონტრაქტებისთვის ზემოთ მოცემული თანხები წარმოადგენს მაქსიმუმს, რისი ანაზღაურებაც, შეიძლება ბანკს მოეთხოვოს შეთანხმების მიხედვით, თუ ამ თანხაზე პრეტენზიას გამოთქვამენ კონტრაგენტები. საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, გარემოებებზე დაყრდნობით, ბანკი მიიჩნევს, რომ გარიგების ფარგლებში არ წარმოიშვება ვალდებულებები. თუმცა, შეფასება დამოკიდებულია კონტრაგენტის ფინანსური აქტივის საკრედიტო ხარისხზე.

ფინანსური გარანტიის კონტრაქტების ფარგლებში თანხის მაქსიმუმი, რაც ბანკმა, შეიძლება აანაზღაუროს, თუ კონტრაგენტი გარანტიიის სრულ თანხას მოითხოვს 2013 და 2012 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 17,430 ათას და 13,783 ათას ლარს შესაბამისად.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ის რისკი, რომ ბანკის მოგება ან კაპიტალი, ან მისი უნარი მიაღწიოს ბიზნეს ამოცანებს მოექცევა უარყოფითი გავლენის ქვეშ, საბაზრო განაკვეთების ან ფასების ცვლილებების ან არასტაბილურობის შედეგად. საბაზრო რისკი მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის რისკს, სავალუტო რისკს და ფასების გავრცელების სხვა რისკებს. ცვლილებებს ადგილი არ ჰქონია ბანკის მიერ რისკების გამოთვლის მეთოდებსა და რისკების მართვაში.

აქტივების და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი აგრეთვე მართავს საპროცენტო განაკვეთისა და საბაზრო რისკებს ბანკის საპროცენტო განაკვეთის პოზიციის ადეკვატურობით, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის პოზიტიურ საპროცენტო მარჟას. ფინანსური ზედამხედველობის დეპარტამენტი აწარმოებს ბანკის მიმდინარე ფინანსური მდგომარეობის მონიტორინგს, აფასებს მის დამოკიდებულებას საპროცენტო განაკვეთის ცვალებადობის მიმართ და მის ზეგავლენას ბანკის მომგებიანობაზე.

საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობიარობა

ბანკი იღებს თავის თავზე რისკს, რომელიც დაკავშირებულია საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების კოეფიციენტში მერყეობის დონეზე, მის ფინანსური მდგომარეობაზე და ფულადი სახსრების მოძრაობაზე. საპროცენტო საზღვრები შეიძლება გაიზარდოს როგორც შედეგი ამგვარი ცვლილებების შესახებ, მაგრამ შეიძლება შეამციროს ან შექმნას ზარალი მოულოდნელობების წარმოქმნის შემთხვევაში. ხელმძღვანელობა აკვირდება და ადგენს შეზღუდვების დონეს შეუსაბამო საპროცენტო განაკვეთის ხელახალ ფასზე, რომელიც შეიძლება განხორციელდეს.

ქვემოთ მოცემული მგრძნობელობის ანალიზი ემყარება საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულის მდგომარეობით არსებულ საპროცენტო განაკვეთებს. 100 საბაზისო ქულით ზრდა ან კლება გამოიყენება საპროცენტო განაკვეთების რისკების შიდა ანგარიშებში, რომელიც განკუთვნილია უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის წარსადგენად და ასახავს მენეჯმენტის შეფასებას საპროცენტო განაკვეთების შესაძლო მისაღებ ცვლილებებზე.

საპროცენტო განაკვეთები 100 საბაზისო ქულით მაღალი/დაბალი რომ ყოფილიყო და ყველა სხვა სიდიდე მუდმივობას შეინარჩუნებდა, ბანკის მოგება და კაპიტალი 2013 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შემცირდებოდა/გაიზრდებოდა 60 ათასი ლარით და 51 ათასი ლარით შესაბამისად. (2012 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შემცირდებოდა/გაიზრდებოდა 245 ათასი ლარით და 208 ათასი ლარით შესაბამისად).

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი განიმარტება, როგორც რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება შეიცვლება უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვალებადობასთან ერთად. ძირითადი უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსების რყევა გავლენას ახდენს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე.

აქტივების და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი სავალუტო რისკს აკონტროლებს ლარის გაუფასურების და სხვა მაკროეკონომიკური ინდიკატორების დადგენილი საფუძვლების ღია სავალუტო პოზიციის მართვით, რაც ბანკს აძლევს საშუალებას მინიმუმამდე დაიყვანოს ეროვნულ ვალუტასთან მიმართებაში სავალუტო კურსის ცვალებადობის შედეგად განცდილი დანაკარგები. საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით სახაზინო განყოფილება ახორციელებს ბანკის ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიურ მონიტორინგს.

ბანკის რისკი უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვალებადებადობასთან მიმართებაში წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილში:

	ლარი	აშშ დოლარი 1 აშშ დოლარი = 1.7363 ლარი	ევრო 1 ევრო = 2.3891 ლარი	სხვა ვალუტა	დეკემბერი 31, 2013 სულ
ფინანსური აქტივები					
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	1,193	15,954	108	19	17,274
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	10,421	7,187	5,043	-	22,651
კლიენტებზე გაცემული სესხები	16,444	56,563	184	-	73,191
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	54	-	-	-	54
სხვა ფინანსური აქტივები	148	134	62	-	344
სულ ფინანსური აქტივები	**28,260**	**79,838**	**5,397**	**19**	**113,514**
ფინანსური ვალდებულებები					
ბანკების დეპოზიტები	800	60,785	4,779	-	66,364
კლიენტების დეპოზიტები	2,872	11,529	105	-	14,506
სუბორდინირებული სესხები	-	12,156	-	-	12,156
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	16	146	-	-	162
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**3,688**	**84,616**	**4,884**	**-**	**93,188**
ღია საბალანსო პოზიცია	**24,572**	**(4,778)**	**513**	**19**	**20,326**

	ლარი	აშშ დოლარი 1 აშშ დოლარი =1.6567 ლარი	ევრო 1 ევრო =2.1825 ლარი	სხვა ვალუტა	დეკემბერი 31, 2012 სულ
ფინანსური აქტივები					
ფული და ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	1,596	12,373	194	25	14,188
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	12	17,123	225	-	17,360
კლიენტებზე გაცემული სესხები	21,887	69,443	-	-	91,330
გასაყიდად არსებული ინვესტიციები	54	-	-	-	54
სხვა ფინანსური აქტივები	68	158	87	-	313
სულ ფინანსური აქტივები	23,617	99,097	506	25	123,245
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები ბანკების მიმართ	-	75,430	-	-	75,430
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	4,172	14,456	246	-	18,874
სუბორდინირებული სესხი	-	11,405	-	-	11,405
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	54	80	-	-	134
სულ ფინანსური ვალდებულებები	4,226	101,371	246	-	105,843
ღია პოზიცია	19,391	(2,274)	260	25	17,402

სავალუტო რისკის მგრძნობიარობა

შემდეგი ცხრილი დეტალურად წარმოადგენს ბანკის მგრძნობელობას 10%-იან ზრდასა და შემცირებაზე, ლარის შესაბამის უცხოურ ვალუტასთან მიმართებაში. 10% არის მგრძნობელობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისათვის უცხოური ვალუტის რისკზე ანგარიშის წარდგენისას და წარმოადგენს ხელმძღვანელობის მიერ უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების შეფასებას. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ არსებულ უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ფულად ერთეულს და აკორექტირებს მათ გაცვლით კურსს პერიოდის ბოლოს უცხოური ვალუტის განაკვეთის 10%-იანი ცვლილებით. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს გარე სესხებსა და სესხებს უცხოური ვალუტით განხორციელებულ ოპერაციებზე ბანკში, სადაც სესხი დენომინირებულია მსესხებლის, ან კრედიტორის ვალუტისაგან განსხვავებულ ერთეულში. ქვემოთ მოცემული პოზიტიური რიცხვი გვიჩვენებს მოგებისა და კაპიტალის ზრდას, სადაც ლარის კურსი მყარდება 10 პროცენტით შესაბამის ვალუტასთან შედარებით. ლარის შესაბამის ვალუტასთან მიმართებაში 10 პროცენტით შესუსტება გამოიწვევს სხვაობის გავლენას მოგებასა და კაპიტალზე და ქვემოთ მოცემული ბალანსები უარყოფითი იქნებოდა.

	31 დეკემბერი, 2013		31 დეკემბერი, 2012	
	ლარი/აშშ დოლარი +10%	ლარი/აშშ დოლარი -10%	ლარი/აშშ დოლარი +10%	ლარი/აშშ დოლარი -10%
გავლენა მოგებაზე/ზარალზე გადასახადებამდე	(478)	478	(227)	227
გავლენა კაპიტალზე	(406)	406	(193)	193

მგრძნობელობის ანალიზის შეზღუდვები

ზემოთ მოცემული ცხრილი ახდენს ძირითად დაშვებებში ცვლილებების შედეგების დემონსტრირებას, ხოლო სხვა დაშვებები რჩება უცვლელი. რეალობაში არსებობს კორელაცია დაშვებებსა და სხვა ფაქტორებს შორის. ასევე უნდა გავითვალისწინოთ, რომ მგრძნობიარობა არ არის წრფივი და უფრო დიდი, ან პატარა გავლენა არ უნდა იქნას ინტერპოლირებული, ან ექსტრაპოლირებული ამ შედეგებიდან გამომდინარე.

მგრნობიარობის ანალიზი არ ითვალისწინებს იმ ფაქტს, რომ ბანკის აქტივები და ვალდებულებები საკმაოდ აქტიურად იმართება. ამასთან, ბანკის ფინანსური პოზიცია შეიძლება იცვლებოდეს იმ დროისათვის, როდესაც ფაქტიური საბაზრო მოძრაობები იჩენს თავს. მაგალითად ბანკის ფინანსური რისკის მართვის სტრატეგია მიზნად ისახავს საბაზრო რყევებისადმი დამოკიდებულების მართვას. ვინაიდან საინვესტიციო ბაზარს ახასიათებს სხვადასხვა ცვლილებების დონე მართვის ქმედებებმა შესაძლოა მოიცავს ინვესტიციების გაყიდვა, საინვესტიციო პორტფელის გადანაწილების ცვლილებები და სხვა დაცვითი ღონისძიებების განხორციელება. ამის შედეგად დაშვებებში ცვლილებების ფაქტიურ გავლენას შეიძლება არ ქონდეს ზეგავლენა ვალდებულებებზე, მაშინ როდესაც აქტივები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში საბაზრო ღირებულებით აღირიცხებიან. ასეთ გარემოებებში აქტივებისა და ვალდებულებების განსხვავებულმა შეფასებამ შეიძლება მიგვიყვანოს აქციონერების კაპიტალის ცვალებადობასთან.

სხვა შეზღუდვები მგრძნობიარობის ანალიზში მოიცავს სავარაუდო საბაზრო მოძრაობების გამოყენებას პოტენციური რისკის დემონსტრირებისათვის, რომელიც წარმოადგენს ბანკის შეხედულებას ახლო მომავალში მოსალოდნელ საბაზრო ცვლილებებზე, რომელთა დარწმუნებით გათვალისწინება შეუძლებელია და მოსაზრებას, რომ ყველა საპროცენტო განაკვეთი ერთმანეთის მსგავსად იმოქმედებს.

საფასო რისკი

ბანკი საფასო რისკს პოტენციური დანაკარგების პერიოდული შეფასებით მართავს. აღნიშნული დანაკარგები შესაძლებელია გამოიწვიოს საბაზრო პირობების გაუარესებამ და დანაკარგების შესაჩერებელი შესაბამისი ლიმიტებისა და მარჟების და უზრუნველყოფის მოთხოვნების დადგენამ და შენარჩუნებამ. გაუნაღდებელ სასესხო ვალდებულებებთან მიმართებაში ბანკი პოტენციურად ექვემდებარება ამგვარი ვალდებულებების მთლიანი ოდენობის დანაკარგს. თუმცა, დანაკარგის სავარაუდო ოდენობა ნაკლებია, ვინაიდან პირობითი ვალდებულებების უმეტესობა დამოკიდებულია საკრედიტო ხელშეკრულებების გარკვეულ პირობებზე.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს რისკს რომელიც წარმოიშვება სისტემის მოშლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის და გარე მოვლენების შედეგად. თუ კონტროლი არ მუშაობს, საოპერაციო რისკმა შეიძლება ავნოს კომპანიის რეპუტაციას, გამოიწვიოს იურიდიული სირთულეები და ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ შეამცირებს ყველა საოპერაციო რისკს, მაგრამ იგი ცდილობს მართოს აღნიშნული რისკები, დაამყაროს კონტროლი გარემოსა და პოტენციური რისკების მონიტორინგისა და მათზე ადეკვატური რეაგირების საშუალებით. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შედარების ეფექტიან პროცედურებს, პერსონალის განათლებასა და პროცესების შეფასებას.